

Derliaus rūpesčiai Sovietijoje

Chruščiovas grasina išmetimais iš partijos. - Grikių auginimas virsta "degančia problema"

Nors sovietai ir bando mėtyti pėdas, pasaulį itikindami, kad pastarųjų metų derlius buvęs geras ir Chruščiovo prieš keliolika dienų paskelbtasis įsakymas padidinti žemės ūkio gaminių planą tereikšias norą greičiau pralenkti Ameriką, tačiau sovietinėje spaudoje vis labiau gausėja ženklai, kad tikrovė yra priešinga: be paliovos vykstančios žemės ūkio specialistų konferencijos ir partijos centro komiteto posėdžiai vienu ir tuo pačiu derliaus klausimu leidžia spėti, kad Sovietijos maitinimo klausimas yra atsidūręs liūdnoje, jeigu dar ne katastrofiškoje būklėje.

Prieš trejetą savaitę šioje vietoje buvome pranešę apie partijos viršūnių nušalinimus Brijanske, viename iš svarbiausių grūdų produkcijos rajonų. Nepakankamas ir dėl sovietinės biurokratijos tas pats sugadintas derlius ten jau privertęs mažinti gyvulių kiekį. Šių metų pirmosiomis dienomis buvo nušalintas Sovietijos žemės ūkio ministras Vladimiras Mackevičius, kuris išsiųstas "savo klaidoms atitaisyti" į Kazakstaną.

Prieš dvi dienas, kaip iš Izvestijos aiškėja, Maskvoje prasidėjo naujas partijos centro komiteto posėdis, kuriame Chruščiovas, pertraukdamas "Rusijos respublikos premjero" Polijanskio kalbą, pareikalavo ne tik nušalinti iš postų, bet ir išmesti iš partijos žemės ūkio "statistikų, klastotojų", kurie apgaudinėja Maskvą, slėpdami tikrąją produkcijos būklę.

Pagal Izvestiją, uždaramo centro komiteto posėdyje Polijanskis pasakojo, kaip komunistiniai valdininkai supirkinėja sviestą iš krautuvų ir jį vėl atiduoda valstybei, kad pajėgtų išpildyti nustatytąsias normas. Jis pasakojo apie kolchozininkus, kurie skerdžia veislinius gyvulius, kad pajėgtų išpildyti nustatytąsias mėsos normas. Kiti supirkinėja karves spekuliacinėmis kainomis ir vėliau atiduoda jas valstybei žymiai mažesnėmis kainomis, kad pajėgtų išpildyti normas.

Posėdyje partijos viršūnės nagrinėjo, kodėl sovietų žemės ūkis atsilieka. Į posėdį buvo iškviesti aiskintis Sovietijos maisto aruodų atsakingi pareigūnai: ministras "Rusijos respublikos premjeras" Polijanskis ir Ukrainos komunistų partijos galva Podgorny. Abu žadėjo ateinančiais metais javų ir daržovių derlių padidinti, o kai kurių kultūrų net padvigubinti. Iš Polijanskio kalbos taip pat paaiškėjo, kad "Rusijos respublikoje" per pastaruosius kelerius metus "atiduota plūgū" 16 mil. hektarų (apie 40 mil. akrų) anksčiau nedirbtos žemės.

Pravda tą pačią dieną smarkiai užpuolė rajoninį laikraštuką Lenininskoje. Žinoma, kad jis nespausdinęs Chruščiovo laiško Mask-

vos apylinkių kolchozininkams, kuriuose Sovietijos premjeras dėkojo jiems už "socialistinius laimėjimus grikių auginime". Pravdos žodžiais, rajoninio laikraščio redaktorius padaręs "grubią politinę klaidą". Laiške Chruščiovas gyres kolchozininkus už auginimą grikių, kurie teikia ne tik grikių košę žmonėms, bet sudarą puikų medaus šaltinį bitėms ir pašarą gyvuliams. Visi kiti sovietų laikraščiai, įskaitant partijos centrinį organą Pravdą, tą laišką išspausdino sausio 6, skatindami kolchozus plėsti jų auginimą.

Grikių auginimo iškėlimas "į degančius klausimus" rodo, kaip svarbi yra grikių košė Sovietijos maitinimo problemoje.

Daug pasiūlymų Laoso krizei spręsti

Vakarų diplomatai Washingtone tiki, kad Laoso pilietinio karo išsiplėtimo pavojus dabar esąs mažesnis, negu jis buvęs prieš keletą dienų. Tas įsitikinimas kilęs po sovietų ambasadoriaus Menšikovo pasitarimų su JAV valstybės sekretoriumi Herteriu. Pasitarime paaiškėjo, kad Sovietija nenorinti forsuoti Laoso krizės iki "didesnio karo ribos". Stebėtojų nuomone, Maskva tuo manevru norinti pabrėžti viltį, kad ji tikisi didesnės santalkos su naująja Washingtono administracija ir laukianti, kol toji perims pareigas.

Menšikovas pasitarime nurodė, kad pavojingai situacijai spręsti turėtų būti nedelsiant sušaukta "suinteresuotųjų partijų" konferencija. Tai reiškia, kad turėtų būti atgaivinta 1954 metų Ženevos konferencija, kuria buvo užbaigtas Indokindijos karas.

Panašų, tik labiau praplėstą, pasiūlymą paskelbė Kambodija. Pagal jos projektą, konferencijoje turėtų dalyvauti 1954 metų Ženevos aktą pasirašiusios valstybės (Britanija, Prancūzija, komunistinė Kinija, Sovietija, Kambodija, Laosas ir Š. Vietnamas), konferencijoje dalyvavusios valstybės (JAV ir P. Vietnamas), abu Laos kaimynai (Burma ir Tailandas) ir tarptautinės kontrolės komisijos nariai (Indija, Kanada ir Lenkija).

Kambodijos pasiūlymui iš principo pritarė Prancūzijos prezidentas De Gaulle ir jį jau sutiko priimti Sovietija su Š. Vietnamu. Tuo tarpu Londone svarstomas Indijos pasiūlymas, pagal kurį Laosan turėtų būti pasiųsta nauja kontrolės komisija, susidedanti iš neutralistų: Indijos, Indonezijos ir Burmos. Reikala komplikuoja faktas, kad Indija, įgyjanti vis didesnę svarbą tarptautinėse derybose, nepripažįsta dabartinės Boun Oum vyriausybės, legaliu premjeru laikydamas Phouma, kuris dabar yra pabėgęs į Kambodiją. Sovietija taip pat yra pakartotinai pabrėžusi, kad ji nelaiko legalia princo Boun Oum vyriausybės.

JAV valstybės departamento valdininkai oficialiai pareiškia, kad tie pasiūlymai "būsią nedelsiant svarstomi", bet visuotinė reakcija yra šalta. Jie būtų linkę priimti Kanados pasiūlymą, pagal kurį reiktų atgaivinti senąją tarptautinę kontrolės komisiją iš Kanados, Lenkijos ir Indijos, bet ji turėtų būti išstudijuoti būklę ir pasiūlyti, ar ji gali ką nors padaryti. Washingtono sluoksnių nuomone, tuo atveju būtų išvengta Laos vyriausybės legalumo klausimo. Bet stebėtojai sako, kad ir tas pasiūlymas kelia komplikacijas, nes įvairios valstybės nesutaria, ką ir kaip toji komisija turėtų veikti ir su kuo tartis.

Laose, kaip AP praneša, ketu-

Tadas Meckauskas
4222 Euclid Str.
E. Chicago, Ind.

Klaipėdos uosto vartų šiaurinis švyturys Nepriklausomybės metais mums buvęs simboliu išėjimo į pasaulį. Mūsų jaunimas drąsiai ėjo į jūrą ir plačiai lietuviškom akim ir mintim karpė didžiuosius tolius. Šiandien visa tai atsidūrę Maskvos okupacinėse rankose. Lietuviškame pajūry per daug plačiai girdima rusiška kalba ir užkimstančios rusiškos dainos.

CHICAGOS JAUNIMAS ĮSPŪDINGAI PRADĖJO METUS

Aukštesniosios Lituanistinės Mokyklos ir Akademinio Skautų Sąjūdžio pasirodymai

Pirmasis šių metų savaitgalis Amerikos lietuvių sostinėje praskambėjo gaivališkai ir jaunatviškai. Pagrindiniai įvykiai — tradicinis Chicago Aukštesniosios Lituanistikos mokyklos vakaras, įvykęs sausio 7 d. Western Ballroom salėje ir Akademinio Skautų Sąjūdžio suroštas koncertas ryšium su premijų įteikimu jaunesiems literatams, laimėjusiems 1960 metų sąjūdžio skelbtą konkursą.

Abiems atvejais jaunimo tartas žodis buvo džiuginantis ir svarus.

Lituanistikos mokyklos vakaras sutraukė tiek publikos, kad nemažas skaičius turėjo grįžti į namus, negavę bilietų. Tokie dalykai šiais laikais mūsų tikrai retai tepasitaiko.

Vakaro programą išpildė patys mokiniai. Ji buvo atlikta su nuoširdžiu įsijautimu ir užsidegimu. Pirmojoje dalyje, paruoštoje Dailio-

jo žodžio mėgėjų būrelio, klausėmės įscenizuotos liaudies pasakos "Trys broliai" (išpildė Dalia Barmutė, Mirga Pakalniškytė, Vytas Šimaitis, Šarūnas Valiukėnas, Mykolas Drunga ir Rimvydas Vasiukevičius) bei J. Aisčio "Tėviškės žemėlė" ir B. Brazdžionio "Tautų Viešpačiui" eilėraščių deklamacijų, kurias atliko Danguolė Šukelytė ir Judita Praninskaitė.

Antrąją dalį sudarė mokytojo Fausto Stroliaus paruoštas dainų ir šokių montažas "Aš tau priminsiu tėvynę brangią".

Stebint ir klausantis, įspūdis buvo jaudinantis. Argi svarbu, argi verta jaudintis, kad vienu ar kitu dainininkai kiek suvėlavo į taktą įsijungti, kad muzikantai kiek pasimetė klavituojant ar kad berniukai dainavę buvo gero kaimetės? Ar, pagaliau, svarbu, kad griuvo, lyg audros ištikti dekoracijų beržai, neįlaikę energingųjų šokėjų sukulto vėjo? Publika jautė, kad tie žodžiai, ta daina, tie šokio judesiai plaukė tikri ir nemeluoti iš jaunų širdžių, ir viską širdimi priėmė. Juk vien tik gaivališku entuziastišku jaunimu tiesiog užtančios scenos vaizdas žiūrovą papirko, nespėjus uždangai pakilti, ir tokį išlaikė iki galo.

Šitokio publikos palankumo jaunieji ansambliciai tikrai nusipelnė. Kai kurių šokių išpildymo (Oželis, Gyvataras, Vėdaras), manau jiems pagrįstai pavydėtų ir geriausiai paruoštos tautinių šokių šokėjų grupės. Pavydėtų vyrukams to nenuduoto pasitikėjimo savimi, mergaitėms — to šelmiško grakštumo. Dainų ir šokių mokytojų (F. Strolia, Vyt. Cibavičius, L. Brazdžionis ir R. Gustaitienė) įdėtas darbas montaže atsiskleidė puikiais žiedais.

Akademinio Skautų Sąjūdžio surengtą literatūros ir muzikos vakarą, įvykusį sausio 8 d. Jaunimo Centre pravedė Dr. Ed. Kaminskis. Po trumpų Lietuvos konsulo P. Daužvardžio ir Dr. Stepono Biežio (premių aukotojų vardu) kalbų buvo paskelbtos šių metų konkurso laimėtojos.

Premiją už geriausią prozos kūrinį ("Prizmė") laimėjo Liuda Germanienė, gi už eilėraščių ("Netarti žodžiai") — Dalia Kolbaitė. Premijas įteikė ASS pirmininkas sktn. Kurzonas.

Premiją už straipsnį nebuvo skirta, nes komisija

nesurado premijuotino. Vertintojų komisiją sudarė: Henrikas Lukaševičius (pirm.), Nelė Mazalaitė, Leonardas Žitkevičius, Stepas Zbarskas ir Romas Kėžys.

Dalios Kolbaitės skaitytame premijuotame eilėraštyje "Netarti žodžiai" stipriai jaučiama Nykos-Niliūno "Praradimo simfonijų dvasia".

Liudos Germanienės premijuotas kūrinys "Prizmė" sulipdytas iš keturių gabalų, tarp kurių ryšio, deja, negalėjau sugauti. Taipgi manyčiau, kad ir tie gabalai artimesni poezijai, o ne prozai.

Abi premijantės gana jaunos ir keliančios vilčių.

Muzikinę dalį išpildė jaunas pianistas Alvydas Vasaitis, pernai Chicago Tribune Muzikos Festivalyje laimėjęs premiją. Skambino Beethoveno Sonatą Nr. 3, Čaikovskio Barkarolę, Šopeno valsą ir Listo operos parafrazę. A. Vasaitis įrodė esąs vertas savo laimėtos premijos. Jis turi puikią muzikinę atmintį, nuojautą ir rimto pianisto pozą. Gaila, kad pianinas buvo gero, kai išgveręs, ir kai kurie garsai žeidė klausytojų nervus.

Nerija Linkevičiūtė su dainavo S. Šimkaus "Kur bakūžė samanota", B. Budriūno "Šauksmas" ir pora svetimųjų kompozitorių kūrinių. Reikia pažymėti, kad ir ši jauna solistė yra laimėjusi premiją "Dirvos" ruoštame jaunųjų talentų konkurse. Jai akomponavo muzikas Vl. Jakubėnas.

1959-jų metų premiantai irgi skaitė savo kūrinius: Benius Prapuolenis — eilėraščius "Puokštė" ir "Preliudas gamtoj", Kazys Almenas, be abejonės pati rimčiausia jauna mūsų tremties beletristikos pajėga. Jo skaitytas gabalas, kurio veiksmas vyksta ponapoleoniniame laikotarpyje, ir paliečia pačius pirmuosius lietuvių ateivius Amerikoje, yra intriguojantis, paliekąs atmintyje ryškius vaizduojamų charakterių bruožus.

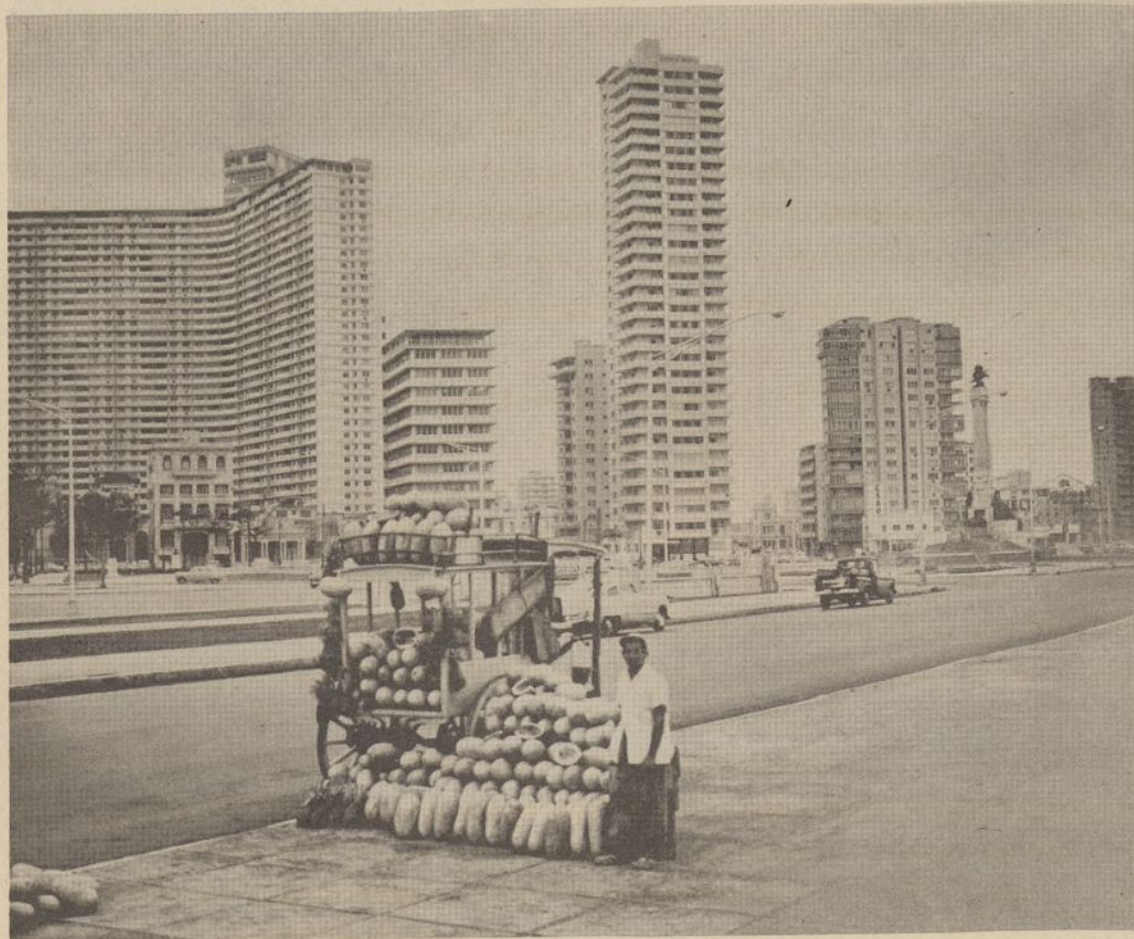
Koncerte atsilankę negalėjo nesidžiaugti naujųjų lietuviškų talentų brendimu ir ASS konkursų rezultatais. Programa buvo skoningai parengta, šviežia ir gaivinanti.

Lietuviškasis Chicago atžalynas davė ilgai atmintį palikiantį savaitgalį. Ir tebūnie tai ženklas, kad turėsime jauna kūryba derlingus metus.

Kęst. Reik.

Dabartinė Mažosios Lietuvos Bičilių Draugijos centro valdyba. Sėdi iš kairės: pirm. V. Peteraitis ir narė B. Botyrienė. Stovi: išd. P. Narbutas, sekr. A. Lymantas ir vicepirm. K. Andriuskevičius.

Amerikiečiai pastatė Hiltono viešbutį už 13 milijonų dolerių, pastatė Havaną-Rivierą už 15 milijonų, tuoj atgabendami ir lošimo status ir siuntė turistus, kurie palikdavo po 80 milijonų dolerių per metus, bet iš esmės jie Kuba nesirūpino. Šiandien, kai santykiai tarp Amerikos ir Kubos pablogėjo, Havanos gatvės ištuštėjo nuo turistų ir nebesisuka ruletės lošimo namuose...

KUBA TREČIAISIAIS CASTRO REŽIMO METAIS... (2)

KURI YRA RYŠKIAUSIA ŠIANDIENINĖS KUBOS ŽYMĖ?

Ar milicija, kuri visur saugo pastatus ir atlikinėja forsuotus žygius? Pavyzdžiui, iš Havanos į Marielį ir atgal -- su pilna šarvuote slopinančioje kaitroje. Tai 60 kilometrų žygis per dieną įvairaus amžiaus nariams -- nuo 16 iki 60 metų. Kas pakeliui iškrinta, tas laikomas silpnuoliu ir praranda profesinį sąjungų paramą.

Ar mokyklos, kurių nemaža statoma ir kurios turės atkakliai kovoti su analfabetizmu -- vienu liūdniausių paveldėjimų iš ankstesnių režimų?

Ar kalėjimai, kurie iš naujo prisipildė, tartum Fulgencio Batista būtų grįžęs?

Ar laikraščių pardavėjas, svertimšaliui aiškinas: "Pirmą kartą per trejus metus galėjau nusipirkti marškinius. Jei tai reiškia komunizmą, tai aš esu komunistas."

Ar kiekviename žingsnyje iškabinti transparentai su režimo credo: "Cuba sí! Yanquis no!"

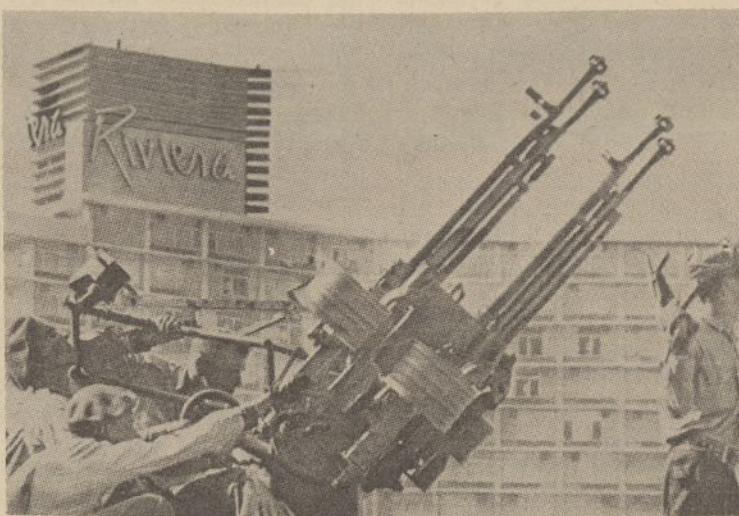
Ar klausinių, mėšos, kai kurių daržovių stoka, praėjus metams nuo agrarinės reformos?

Ar stalai įvairiuose kazinoose, kuriose jau beveik nelošiama ir kurie jau tikrai administruojami nebe "baisiųjų gengsterių" iš New Yorko, Reno arba Las Vegas?

Ar nacionalizuotosios įmonės? Ar tie kurie savu noru vyksta į tremtį ir kurių eilės stovi ties užsienių ambasadomis? Ar rusai, čekiai, lenkai, kiniečiai, kuriuos kas žingsnį sutiks Havanoje? Ar anglų tanklaiviai, ku-

riais Kubon gabenama rusiškoji nafta? Ar kasdien gaunami ginklų transportai su naujausiais čekų pramonės "socialistiniais lai-

metams? "Tai bankrotas žmogaus, kuris norėjo gero, bet buvo nepaprastai pavojingas kvailys", sako

Havanoj ne naujiena matyti ant viešbučio stogų į dangų nukreiptas priešlėktuvinės patrankos, neva apsisaugojimui nuo invazijos...

mėjimais?"

O gal -- kas Lotynų Amerikos gyventojams sunkiai suvokiama -- korupcijos sumažėjimas tarp valdininkų, kurie metų metais ją vykde, sekdami pačių diktatorių pavyzdžius (pavyzdžiui senjora Batista II, antroji diktatoriaus žmona, kaip spėjama susirinko 400 mil. dol. siekiant turtą, turėdama pašalines pajamas iš lošimų automatų, ir tos pajamos siekė 7000 dol. per dieną).

Kas yra Kuba šiandien, prasi-dėjus tretiesiems Castro režimo

Castro priešai. "Kuba kubiečiams!" Šaukia kiti, vis dar tebetikėdami savo didvyriu. Tikroji tiesa turi glūdėti kažkur tarp šių dviejų teigimų.

Bet tikrovė yra tiesiog neiš-narpiojama.

Jūs valgate ir viename iš puikių šio didmiesčio restoranų kartu su tūlu prekybininku, importo firmos savininku, nors jau išti-sus mėnesius dėl dolerių ir kredito stokos nebegalima nieko im-puoti.

--Bakrotas, -- sako žmogus, -- ir mūsų cukraus derlius kei-čiamas į netinkamus naudoti ru-siškus traktorius bei čekiškus šautuvus.

Savo žmoną ir abu vaikus jis prieš du mėnesius išsiuntė į už-sienį, išleisdamas paskutinius savo dolerius. Ne galvodamas apie amerikėnę invaziją, bet bi-jodamasis--netrukus prasidės pi-letinis karas.

SĄSKAITOS

Jis pats pasiliko -- "ligi būsimosios kraujo pirties", kaip išsireiškė. Jis turįs sutvarkyti dar keletą sąskaitų. Ne su "fi-delistais" arba komunistais, bet su keletu artimų Fulgencijaus, Batistos bendradarbių, kurie po būsimosios kraujo pirties tikrai sugrįšią iš Jungtinių Amerikos Valstybių, kur dabar puikiai gyvena.

Anksčiau, dar prieš Fidelių su sauja sukilėlių išlipant iš senos valtys į Kubą, buvo nu-šauti du jo broliai -- be jokio teismo, tik kažkokių studentų demonstracijos pasėkoje. "Nušovė juos, kaip pasiutusius žunis," pasakojo žmogus. Lavonus ištiesą parą saugojo baltosios Havanos policija ten, kur jie krito gat-vėje. Kad kitus pagąsdintų.

"Ir aplink policijos kardonus

visą dieną stovėjo amerikiečių turistų būriai" tęsė jis. "Jie išsitraukdavo savo foto aparatus, padarydavo nuotraukas ir nerū-pestingai nužingsniuodavo ieškoti suvenirų. Jiems buvo pasakojama apie Havanos stebuklus, ir jiems atrodė, kad tie lavonai priklausa prie tų stebuklų."

Visko, kas priminė Batistos režimą, jis akiai nekenė. Ne, jankiams jis neturėjo neapykan-tos. Tik labai jais nusivylęs. "Tomis dienomis Batista išsi-laikė tik ginklais, kuriuos jam davė Amerika. Tomis dienomis Kubą buvo lengva sunaikinti arba prikelti iš Washingtono. Ak, jie pastatė Hiltono viešbutį už 13 milijonų, pastatė Havaną -- Rivierą už 15 mil. dolerių, tuoj pat atgabendami ir lošimo sta-lus, pastatė televizijos stotį ir siuntė turistus, kurie palikdavo po 80 milijonų per metus. Bet iš esmės jie Kuba nesirūpino.

DAUG KLAIDŲ

Susitinkti pokalbiui su aukštu katalikų dvasišku. Jis jau daugelį metų Kuboje, bet kilęs iš Sevilos, aukštas, liesas ispanas, su dalininko rankomis ir šventojo veidu. Kambaryje, ku-riame kalbėjomės, ant sienos kaboją didelis Kubos žemėlapis. Padre lėtai priėjo prie sienos ir parodė vieną tašką Maestro kalnuose.

"Kas ten buvo pradėta, turėjo būti naudinga visai tautai," pa-aiškino. Ne, senjore, jis ne ku-bietis, bet jis krikščionis. Jis myli tą tautą ir pamėgo kraš-tą, kuriame jau seniai gyvena. Ir jis priklausė prie Castro šali-ninkų. Jis žavėjosi jo idėjomis ir gerbė to vyro drąsą bei nesu-krečiamą tikėjimą savais idea-lais.

"Tuo metu kalnuose buvo ir ke-letas komunistų," pareiškė jis. Jis pats lankęs sukilėlius ir to-dėl gerai žinąs. "Bet jų buvo nedaug. Raoul Castro, argenti-nietis "Che", keletas nereikš-mingų nuotykių ieškotojų ir vė-liau dar Carlos Rodríguez, dabartinis atgaivinto komunistų laikraščio "Hoy" redaktorius.

Tai, kas tada kalnuose buvo skelbiama, neturėjo nieko bendra su komunizmu. Tai buvo grynas patriotizmas. Jam turėjo prita-ri ir krikščionis, matęs kartų skurdą krašte, kurio natūralieji turtai plaukė į kelių "latifun-distų" rankas. Jis buvo matęs, kaip žmonės badavo miestuose, net Havanoje, kai buvo švaisto-mi milijonai kazinoose ir statomi prabangūs viešbučiai. Jis matė ir terorą, nežmoniškų kankini-mus. Jis matė korupciją, viešai toleruojamą prostituciją ir gen-sterius, klestintį narkotikų biz-nį...

"Todėl", pasakė padre.

Kai aš jį paklausiau, kodėl Castro vis labiau nukrypsta nuo savo kurso, kodėl jis dabar taip toli atsidūrė kairėje, iš kur jau nėra sugrįžimo, jis tik truktelėjo savo liesais pečiais.

Kai aš paklausiau, kokią rolę vaidina Bažnyčia kovoje su ko-munizmu, kuris kaip pavasario potvynis užliejo salą, naikinda-mas sielos, padre nuėjo prie lango ir žiūrėjo į palmes, leng-vaį mojuojančias savo lapus. Po ilgesnės tylos jis atsakė, nepa-žvelgdamas į mane:

"Praeių padaryta daug klai-dų ir, deja, turiu pripažinti, kad didelė jų dalis turi būti pri-skirta Bažnyčiai.

Jis išvardijo eilę nenormalu-mų, kuriuos jau buvau girdėjęs kitur, ir pridūrė: šešių milijonų gyventojų krašte yra penki milio-nai katalikų. Kuboje priskaičiuo-jama 2400 dvasiškių, bet iš jų yra tik 800 kunigų. Ir tik 17% jų dvasiškių yra kubiečiai.

Jei dabar Bažnyčia pakelia ba-lasą prieš komunizmą, tai ji prak-tiškai yra bejėgė. Nes Castro agitatoriams nereikia nė įtiki-nėti gyventojų, kad dvasiškių daugumą sudaro svetimšaliai -- etranjeros, o svetimšaliai, įeiu-gi jie nėra iš palaimintųjų "liaudies demokratijų", tai kapitalizmo a-gentai. "Žodis Bažnyčia nebe-apima tautos", pastebėjo kunigas, "ir kaip tik tada, kada tai tik-rai reikalingiausia, ir jei reži-mui vieną dieną ateitų į galvą visus ispanus kunigus ir vienuo-lius ištremti, -- o tai jie gali padaryti -- tai praktiškai iš krašto bus ištremta visa dvasi-škija, kaip tai savo laiku atsitiko raudonojoje Kinijoje."

(Tęsinyje: ginklų siuntos)

IKI PASKUTINIO ŠOVINIO... (27)

PAULUS: "Tolimesnė kova beprasmiška"...

Prieš pereinant prie paskuti-niojo Stalingrado tragedijos eta-po, šioje vietoje bent trumpai prisimintina vyriausios fiu-rerio būstinės "šnipo" istorija.

Lapkričio 23 majoras Zitze-witz buvo iššauktas pas pėsti-ninkų generalinio štabo virši-ninką. Generolas Zeitzler paro-dė jam ant stalo gulintį žemėla-pį ir pasakė:

--Šeštoji armija šį rytą ap-supta. Tamsta išskrisi su viena radijų komanda į Stalingradą. Mums svarbu galimai greičiau gauti ko platesnių informacijų apie tikrąją būklę. Pasakyk ge-nerolui Paulus, kad mes dary-sime visa apsupatai armijai iš-laisvinti.

Už dviejų dienų majoras Zit-zewitz jau žvalgėsi Stalingrado katilė. Kažką naujo jis negalė-jo pranešti. Armija buvo prie Do-no praradusi visus sandėlius ir išteklis, penki šimtai tonų buvo kiekvienai dienai reikalingas mi-nimumas, o lėktuvai tuo tarpu per paskutines 24 valandas atga-beno tik 150 tonų -- tik trečda-lį to, kas būtina reikalinga.

Bet majoras Zitzewitz atviro-mis akimis dairėsi po stepę ir miesto griuvėsius, daug nekalbė-damas, bet ko daugiau klausyd-masis. Iš to, ką jis girdėjo ir matė, atrodo, "Wolfschanze" (vy-riausioji fiurerio būstinė) turėjo susidaryti aiškų vaizdą apie ka-tastrofišką armijos būklę.

Jis pranešinėjo apie medžio problemą: kaip bunkerių staty-bai ir kurui reikalingas medis turi būti rankuojamas iš Sta-lingrado griuvėsių ir nepakan-kamomis priemonėmis gabe-na-mas bei skirstomas fronto di-vizijoms. Jis pranešinėjo, kaip divizija kasdien dėl nušalimų ir vidurių šlūtinės per dieną ne-tenka po 100 vyrų, ir tai reiš-ka po 2,400 vyrų per dieną vi-same katilė. Jis pranešinėjo žu-vusiųjų ir sužeistųjų skaičius ir negaunamus papildymus. Jis pranešinėjo, kaip vokiečiai nie-kinio rumūnus ir neleido jų su-jungti vienon kovos grupėi, nors generolas Dimitrescu jam atro-dės labai apdairus ir protingas vyras...

Tie ir kiti pranešimai ėjo per generolą Schmidt, kuris vieną dieną jam įsakė tuos nedvi-prasmiškus pranešimus švel-ninti, nes dar neatėjęs laikas tokiam pesimizmui. Majoras Zit-zewitz, pasitaręs su operatyvi-nio skyriaus viršininku, rado ke-lią svarbiems pranešimams prakišti ir be gen. Schmidt'o lei-dimo: nuo tada jie dažniausiai būdavo perduodami naktimis, kai gen. Schmidtas miegodavo ir šta-be būdavo majoro gerai pa-žįstamas specialistas, kuris ne-norėjo slėpti tikrosios būklės.

Blogėjanti situacija vis pesi-mistiškesniais niuansais atsi-spindėdavo ir majoro Zitzewitz pranešimuose. Sausio antroje pusėje, kai tą būklę vaizduoja pranešimai buvo patiekti vy-riausiajai fiurerio būstinei, rei-cho maršalas Goeringas vieną dieną pareiškė:

--Netikėtina, kad vokiečiai ka-rininkas siųstų tokius defetis-tinius pranešimus. Reikia spėti, kad tie pranešimai yra paruošti prieš, į kurio rankas pateko mū-sų radio siųstuvai.

Sausio 20 pėstininkų generali-nis štabas įsakė majorui Zitze-witz grąžti, nes "štabo viršinin-ka nori dar kartą Stalingrade apsupųjų būklę išaiškinti Hitle-riui". Ketvirtasis, šį kartą ne-oficialus, katilo pasiuntinis iš-vyko įtikinti Hitlerį, kad būklė tikrai beviltiška. Už dviejų dienų į vyriausiojo karo vado kambarį pasibėdė gen. Zeitzler ir mjr. Zitzewitz.

--Stalingrado būklė tikrai sun-ki, -- tokiais žodžiais pasiti-ke juos Hitleris ir tuojau pra-dėjo aiškinti planą, pagal kurį į Stalingradą būtų pasiųsti naujo tipo "Panther" tankai, kurie pra-mušią koridorijų ir apsupatai ar-mijai nugalėsią maisto bei šaudmenų. Apie tokį planą buvo kalbama sausio 22, kada fronto priekines linijas nuo apsupųjų skyrė šimtai kilometrų, ir ru-sai ten buvo suspėję gerai įsi-tvirtinti.

Majoras Zitzewitz kartojo tuos pačius žodžius, kuriuos buvo

anksčiau perdavinėjęs per radi-jo siųstuvus: apie badą, apie ru-sų tankų mases, apie visokių reikmenų stoką ir didelį kovotojų mirtingumą.

--Mano fiureri, aš drįstu prane-šti, kad Stalingrado žmonėms nebegalima įsakyti kovoti iki pas-kutinio šovinio, nes, pirma, jie jau fiziškai nebeįsijėgia, antrą, nebėra to paskutinio šovinio.

Į tuos žodžius Hitleris atsakė trumpu sakiniu:

--Žmogus labai greitai išsi-gimsta!

Lygiai 48 valandoms praėjus nuo to pasikalbėjimo, šeštoji ar-mija pastuntė tokią radiogramą armijos generaliniam štabui:

"Armija, pasiremmdama kor-pų pranešimais ir asmeniniais ko-manduojančių generolų žodžiais, perduoda tokią situacijos apibūdi-nimą:

Kovos daliniai be šaudmenų ir maisto, ryšis tetrūmas tik su šešių divizijų likučiais. Pakriki-mo reiškiniai visuose frontuose. Bendras komandavimas neį-manomasis. Rytų frontas mažai pa-sikeitęs, bet vakaruose, šiaurė-je ir pietuose sulaužytas. 18,000 sužeistųjų be jokios pagalbos, nėra tvarsčių nei vaistų. 44, 76,100,305 ir 384 pėstininkų divi-zijos visiškai sunaikintos. Atspa-ros punktai ir priedangos gali-mybės tik miesto rajone, bet to-limesnė kova beprasmiška. Žlu-gimas neišvengiamas. Armija, siekdama išgelbėti likusių žmo-nių gyvybes, prašo skubaus leidi-mo kapituliuoti. -- pas, Paulus."

Kas dar atsitiko tą dieną? La-bai daug ir labai maža -- pri-klauso, kokiu požiriu vertina-ma. Bet įdomios kelios radiogra-mos:

"Dono armijų grupė šeštajai armijai: .. prašo pasiūlyti pa-keiktinus ir aukštesnius laipsnius ir pasižymėjimo ženklais ap-dovanotinus kandidatus iš XI kor-po."

"Šeštoji armija Dono armijų grupei: XI korpas praneša netekęs 60% visos sudėties. Frontui tin-kamų 3000 vyrų. Likusieji su-žeisti arba nusilpę. Pasižy-mėjimo ženklai nedaro jokio įs-pūdjio."

"Dono armijų grupė šeštajai armijai: ... generalinio štabo nu-rodymu, Geležinio Kryžiaus II klasės ordinas teikia kuopų va-dai, I klasės -- batalionų va-dai."

"Šeštoji armija Dono armijų grupei: prašome painformuoti generalinį štabą, kad kovoms da-liniams vadovauja puskarininkai ir generolai."

Niekas nežino, kas sugalvojo ir pasiuntė šifruotą radiogramą, kuri tik dėlto pasiekė pėstininkų generalinį štabą, kad tarpiniai postai neįskaitė jos turinio:

"Šeštoji armija prašo parū-pinti priemones palaikyti val-stybės lėšomis."

Vyriausios fiurerio būstinės žinių karininkai ji nebuvo pa-tiekta.

Vakare pėstininkų generalinio štabo operacijų skyriaus virši-ninkas gavo įsakymą, kurį pats Hitleris suredagavo ir pasira-šė. Štabo viršininkas nurodė, kad įsakymas, "kurį, deja, mes turi-mes perduoti", neturėtų nė ma-žiausiu duomeniu apie generali-nio štabo dalyvavimą jame. Esą, kor istorijai turįs likti aiškus įrodymas, jog už įsakymą ats-lingas tešas tik "jis" vienas.

Taip įsakymas be jokio nume-rio, be antgalvės ir neįtrauktas į slaptąjį dienoraštį, buvo pa-siųstas šeštajai armijai. Jis skambėjo:

"Uždraudžiū kapituliaciją. Ar-mija laiko savo pozicijas iki pa-skutinio vyro ir paskutinio šo-vinio, didvyriškų pasipriešinimu įnešdama neužmirštamą įnašą gynybos frontams sudaryti ir Vakarų kultūrai išgelbėti."

(Bus daugiau)

Šimtai naujų skaitytojų, pradėję skaityti Dirvą ir ja džiaugiasi. Pasteliraud, ar Dirvą skaito jūsų paži-s-tami ir kaimynai. Jei ne-atsiųskit jų adresus. Jie Dirvą gaus dvi savaites nemokamai.

Did You Pay YOURSELF...Enough?

Be sure to pay yourself a large enough share of your earnings. A good approach is to pay yourself first... by depositing your savings and then working out your budget. You will soon have that margin of security and safety required for children, retirement, etc. Your dreams and your planning can be realized.

All Savings Deposited Through JANUARY 16th

Earn 4% from JANUARY 1st!

SAVE SAFELY ... at Three Convenient Locations

ST. CLAIR SAVINGS

813 East 185th St.
25000 Euclid Ave.
6235 St. Clair Ave.

DAR TRYS VALANDOS NAKTIES (31)

DESZŐ ÁRVAY

Ką aš turiu daryti?

Trys dienos praėia.

Pirmą dieną turi ponia Boronka išsikraustyti iš savo buto Szecheny kalne. Du valdininkai užrakina ir užantspauduoja duris. Fabrikų mieste Czepele jos laukia darbas ir kambarys be kilmų, be sofų ir fotelių. Ji turės dirbti ir užsidirbti -- permaža tokiam gyvenimui, koldin buvo įpratusi. Kuzinas mato ją nueinančią žvyruotu takeliu. Terasoje, prieš saulę išsitiesusi, guli tarnaitė, laukdama naujų socialistinių ponų.

Antrą dieną įžūia sunkvežimis pro plačią atvertus kiemo vartus. Baldų krovėjas ištuština parterį ir kambarį, kuriame miegojo Andras. Terasoje prieš saulę kaitinasi tarnaitė, laukdama naujų socialistinių ponų.

Trečią dieną namas dvokia dažais ir klėjais. Dažytojai ir sienų kljuotojai dirba iki nakties. Visuose parterio kambariuose dega šviesos, kai Kuzinas grįžta namo. Tarnaitė miega savo kambarėlyje, kuris neperdažomas, ir sapnuoja apie naujuosius socialistinius ponus.

*

Taip praėjo trys dienos.

Kiekvieną rytą Kuzinas pabudavo šilpnas nuo prakaito, ir kiekvienas rytas buvo pilnas skrupulų, kurie tik tada dingdavo, kai jis pamatydavo Iloną, nors ji kiekvieną kartą klausdavo:

--Ar sužinojote ką nors apie mano broį Belą?

Kiekviena diena jam būdavo ilga, tartum laikas iš nepastikėjimo būtų sustojęs. Atėdavo vakarai ir abejonių siena užtverždavo viltis, bet tada suskambėdavo telefonas. Erszėbeta kalbindavo.

--Pagaliau, brangusis, tu namie.

--Turėjau daug darbo.

--Ar galime pasimatyti?

--Esu pavargęs.

--Aš negaliu užmigti.

--Kodėl?

--Negaliu pasakyti.

--Galvok apie romaną.

--Aš galvoju apie tave, ar galiu ateiti?

--Pervėlu.

--Aną kartą nebuvo vėlu.

--Šiandien esu labai pavargęs.

--Tai pasakyk ką nors mielo.

--Tavęs neužmirštu.

--Sakyk, kad aš tau patinku.

--Labai, -- pasakydavo Kuzinas ir, padėdamas ragelį, trokšdavo, kad Ilona būtų paskambinusi.

Troškimai augdavo ir perlipdavo abejonių sieną. Mintys sukaldavo greičiau už laikrodžių ro-

dykles, ir tik miegas jas prisi-
vydavo. Tačiau troškimai neuž-
migdavo. Jie skverbėdavosi į
kraują ir visus sąnarius. Banga
nešdavo jį salon, kuri liepsnojo
ir vadinosi Ilona. Kaitra degin-
davo jį, ir jis kiekvieną rytą
pabudavo šilpnas nuo prakaito.

*

Taip praėjo trys dienos.

Ketvirtąją Kuzinas pasibeldė
pas Tothą, kuris buvo jį šaukęs.
Kapitonas sėdėjo už rašomojo
stalo juokingoje, operetinėje po-
zoje raitelio, kuris yra pasiruo-
šęs joti pro triumfo arką.

--Perskaitykite tai, drauge,

--pasakė jis, ištiesdamas Kuzi-
nui lapą lyg nuo aukšto žirgo.

Kuzinas atpažino mašinėlės
šriftą nelygiai krintančių raid-
žių. Didžiosios buvo žemiau pa-
grindinės linijos. Kelneris iš
"Arany Bikos" teberašė ta pačia
mašinėle.

"Vakar vakare, 1956 metų bir-
želio mėnesio 2 dieną, 22:20
valandą, man vienas vyras pa-
mojo ateiti prie durų. Jis dė-
vėjo šviesų sportinį apsiaustą ir
pilką kepurę. Veidas pailgas, no-
sis stambi. Akių spalvos nespė-
jus pastebėti, nes jis paleido
durų užuolaidas, kai tik aš pri-
artėjau. Jis buvo maždaug 1.80
m aukščio. Jis paklausė, ar aš
pažįstas Iloną Farkasch. Aš nu-
neigiau. Jis pasakė, kad ji dar
prieš pusę metų lankydavusi tą
barą. Aš pasakiau, kad svečių
pavardžių aš niekada neklausinė-
ju. Po to jis pasisakė esąs Ilon-
nos Farkasch brolis. Jis atpa-
sakojo jos išvaizdą labai aiš-
kiai, tačiau aš nudaviau nepri-
siminąs. Tada jis pasakė, kad ji
draugaudavusi su vienu rašytoju,
Asbothu, vyru, kuris dėvėjo aki-
nius be rėmų. Tas nusinuodijęs,
visas Debrecenas žinąs apie tai.

Prieš mirtį rašytojas dažnai su-
stikdavęs su Ilona Farkasch čia,
šame lokale; aš turėjęs juos abu
pažinti.

Aš pasūliau, kad jis paklaustų
baro merginą, bet jis nenorėjo
eiti lokalo vidun ir prašė mer-
giną pakviesti prie durų. Kai aš
su Czordas Iltiko grįžau, jo ne-
bebuvo už užuolaidų. Aš išbėgau
gatvėn, bet jis buvo dingęs. Pa-
klausiau durininką, bet jis pasakė,
kad iš lokalo išėję daug svečių,
jis nežinąs, ar jie buvo iš vieš-
bučio, ar iš lokalo.

Debrecenas, 1956, VI.3.

Takacs Janos."

Kuzinas pakėlė galvą.

--Tas pranešimas man nepa-
tinka, -- pasakė jis.

--Kodėl?

--Vienintelis Ilonos Farkasch
brolis jau seniai nuteistas dvi-
dešimt penkeriems metams.

Tothas lengvai nusikeikė. Jis
nebesėdėjo ant aukšto žirgo.

--Tai tiesa, bet šiais metais
buvo daug amnestuotų, net per-
daug. Gal jį paleido.

--Gali būti, -- atsakė Kuzi-
nas, -- bet iš kur jis žino,
kad jo sesuo Debrecene susi-
tikinėjo su tuo Asbothu.

--Dabar tamsta užuodi savo
šansą, drauge, čia yra visa or-
ganizacija, ir ją reikia išsprog-
dinti.

--Pirma mums reikia sužinoti,
kur tas Farkasch gyvena, ir ka-
da jis buvo paleistas. Jis yra
gydytojas.

--Paprašykite patikrinti Sta-
lino gatvėje nr. 60 -- pasakė
Tothas, iš naujo plasnodamas
ant žirgo, -- bet neužmirškite,
kad mes jau vieną iš tų dvė-
senų pačiupome.

Kuzinas pagalvojo: "Laimingo
pasijodinėjimo!"

*

Kai AVO sargybinis išėjo iš
kambario, ir Kuzinas nurodė jai
vietą ant sofos, ji net nusišyp-
sojo. Jis pasakė:

--Manau, kad netrukus viskas
pasikeis.

--Labai daug pasikeis?

--Jei neatsitiks, kas neturėtų
atsitikti.

--Ar aš gausiu naują tardyto-
ją?

--To neišvengsite. Bet neturite
tikėti, kad jūs esate stipresnė
už jį; puolikas su savo metodais
visada yra stipresnis. Aš pa-
tariu: nelyginkite jo su savimi;
tai greičiausiai priveda prie
sugnuožimo ir prisipažinimo. Igo-
noruokite jį. Nuolatinė kovos dva-
sia, atkaklus užsispyrimas, nu-
olatinė įtampa -- tai klaidos, ku-
rių jūs negalite daryti; jokia
nervų sistema, laikui bėgant, ne-
išlaiko; valia ir atkaklumas pa-
lužta.

--Tad ką aš turiu daryti? --
klauė Ilona.

Kuzinas atsislojo. Jis priėjo
prie durų, pradėjęs jas, pasižiū-
rėjo į koridorių ir vėl uždarė.

--Man atrodo, kad kažkas
klausosi. Ką galvoji, tas yra, ko
negalvoji, to nėra, -- pasakė jis
ir ilgai vaikščiojo po kambarį.

--Ką turėčiau daryti, aš klaui-
siau, -- pagaliau prabilo Ilona.

Jis sustojo. Kalbėjo tyliai.

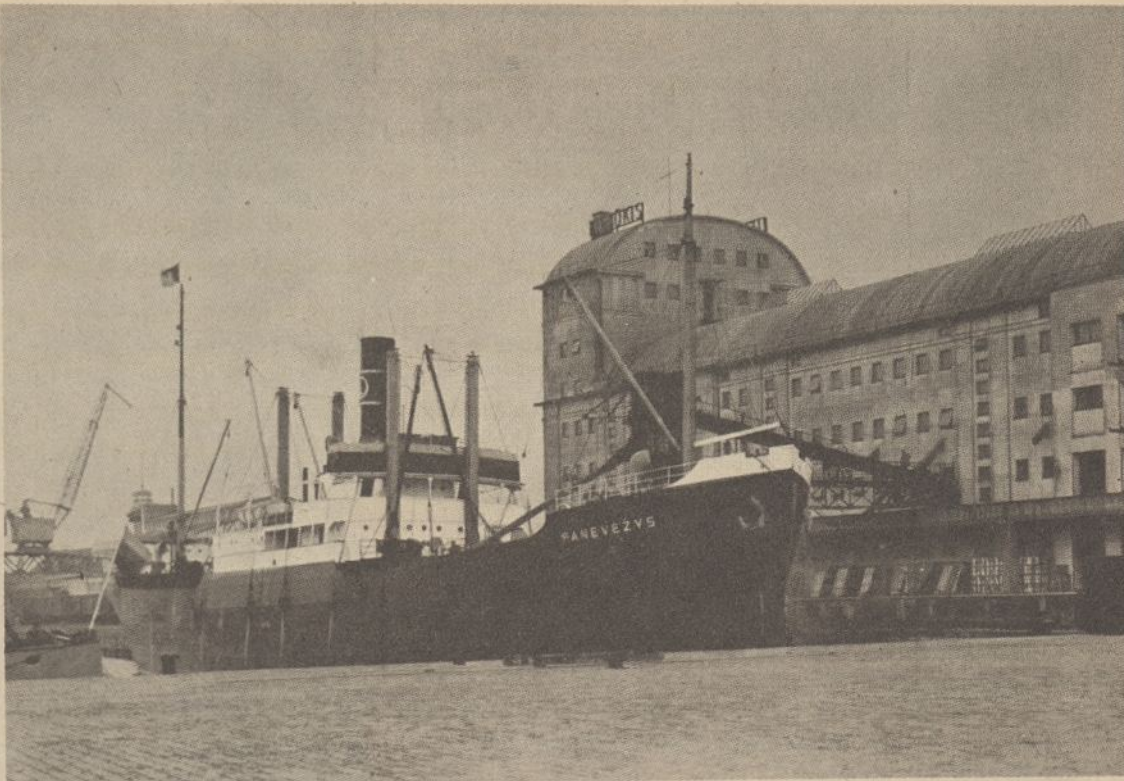
--Negalvoti apie tai, ką verčia
galvoti tardytojas. Apie ką negal-
vojama, to nėra. Geriausiai visai
negalvoti. Ir kai pastebite, kad
apie ką nors galvojate, pradėkite
intensyviai galvoti apie ką kitą.

--Apie tai, kad aš būsiu laisva?

--Ne, niekada neįtempti jaus-
mų. Todėl negalite galvoti apie
jokius žmones, net apie savo mo-
tiną. Taip, abstrakčiai turite gal-
voti. Jūs studijavote chemiją.

Bandykite įtemptai išspręsti te-
oretinę problemą, kurios niekas
dar nėra išsprędęs. Matema-
tika -- geriausias vaistas prieš
visokius tardymo metodus.

(Bus daugiau)

Nepriklausomybės metais įsigytas vienas stambesniųjų Maisto bendrovės laivų Panevėžys, sustojęs Klaipėdos uoste prie Lietūklo sandelių, kraunasi javus.

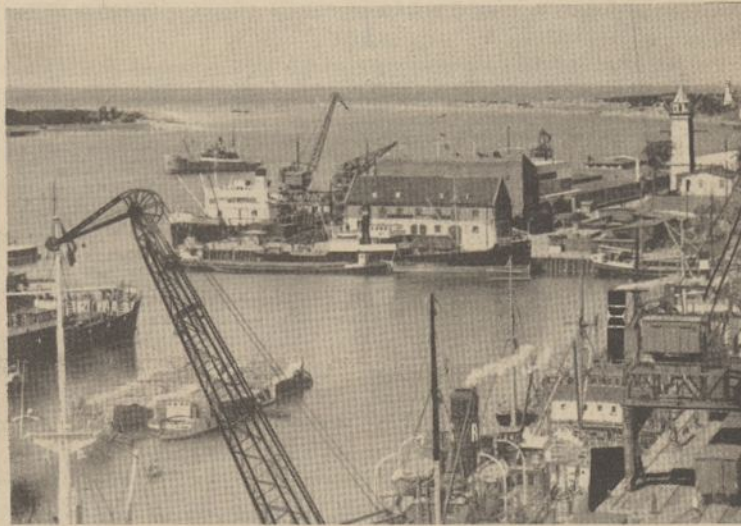
SIENOS DAUGIAU NEBEBUS IR JOS NEREIKĖS SAUGOTI

Iš Klaipėdos krašto atvadavimo prisiminimų

J. Jaškauskas

telius, organizuoti savanorių. Aš
vykau į Darbėnus, Lenkimus,
Skudą ir kitus šio krašto mies-
telius, o vadas į Kretingą, Gargž-
dus, Vieviržėnus ir t.t. Sutarėm
susitikti Salantuose. Čia ir su-

savininkas tuoj stvėrėsi už tele-
fono ir norėjo kaž kam skam-
binti, bet mūsų vadas tuoj pri-
šoko ir neleido kalbėti. Savi-
ninkas vėliau aiškino, kad no-
rėjęs tik savo draugui pas-
skambinti į Klaipėdą. Bet kas
ten žino, ar jie sakė tiesą ar
ne.

Klaipėdos uosto vienos krantinės vaizdas Nepriklausomybės me-
tais, kai iš įvairių pasaulio kraštų atplaukdavo laivai...

sitikome pirmą Kalėdų dieną. Ir
pas vietos kleboną kun. Urba-
navičių atšventę Kalėdų šven-
tes, grįžome į Palangą, laukti
tolimesnių parėdymų.

Visame Kretingos apskrityje
turėjom suorganizavę apie 100
savanorių. Kiek iš jų sukilime da-
lyvavo, nežinau, nes jiems buvo
pranešta, kad gavę mūsų prane-
šimą, turi vykti į artimiausią
pasienio punktą ir ten prisiti-
statyti vietiniam sukilėlių vie-
netai. Tik Darbėnų būrys turėjo
atvykti į Palangą, mūsų žinion.
Kiek prisimenu iš vėliau surink-
tų žinių Kretingos apskrityje,
Klaipėdos sukilime dalyvavo virš
šimtas asmenų. Vien iš Palangos
ir Darbėnų jų buvo apie 30.

MŪSŲ ŽYGIO PRADŽIA

Gera! nebeprisimenu tikros
datos, bet manau, kad tai buvo
sausio 9 ar 10 diena. Tada, ga-
vę įsakymą ir surinkę iš Palan-
gos būrio šaulius, pradėjom žy-
gį ir saulei leidžiantis į Balti-
jos jūrą, perėjome Klaipėdos
krašto rubežį. Radę du pasienio
policininkus, juos nuginklavome
ir liepėm eiti namo, pranešdami,
kad sienos čia daugiau nebebus
ir jos saugoti nebereikės.

Užėjom pas vietos žandarą.
Kiek pamenu, jo pavardė buvo
Ežerskys, kurį irgi nuginklavo-
me, bet jis mums pareiškė, kad
ir jis esąs lietuvninkas ir galįs
eiti su mumis drauge. Kadangi
jis buvo jau senyvo amžiaus, mū-
sų vadas jam patarė pasilikti
vietoj ir žiūrėti tvarkos. O ka-
dangi jis pasisakė lietuvninkas
esąs, tai gražino jam kardą, bet
šautuvą, pistoletą ir šovinius
pasimėm laikinai pas save, nes
ginklų ir mes nedaug turėjom.

Jau gerokai sutemus pasiekėm
Fenšteino karčiamą, kur palikę
sargybą, leidomės toliau Nemer-
zatės kurortinės salės link. Čia
įvyko mažos reikšmės inci-
dentas. Įėjus mums į salę jos

(Pabaiga kitam numeryje)

RRRRING--
RRRRING--
RRRRING--

ŠIAME NAME TRŪKSTA TELEFONU

Išeitis: Virtuvės Telefonas

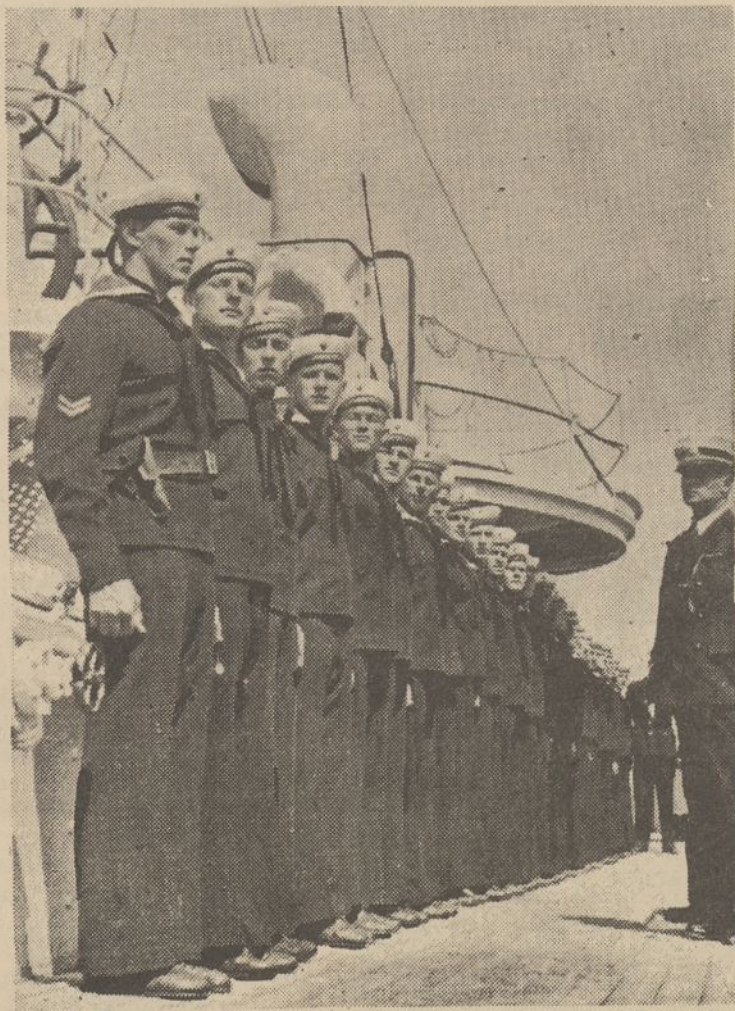
Call OHIO BELL or ask the man on the telephone truck

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2245-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

Pakrančio apsaugos laivo Prezidento Smetona įgula išsirikiavusi
dėnyje. Dešinėje stovi jūrų leitenantas inž. Povilas Labanauskas,
dabar tarnaujantis Amerikos Balse, Washingtonė.

DIRVA

— THE FIELD —

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HEnderson 1-6344

Prenumerata metams: \$10.00 • Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: B. Gaidžiūnas, V. Gedgaudas ir J. Palukaitis
• Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: B. Gaidžiūnas • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Pajūriais, pamariais...

Tokiais žodžiais pradėdame dainuoti vieną iš gražesniųjų, Nepriklausomybės metais sukurta, mūsų jūrinę dainą. Ir ji taip skamba, tarsi mes pasižadame, kad nei iš savo pamarių, nei pajūrių, juos atgavę, niekur nebeišsim.

Likimas kitaip lėmė, kai mūsų netaikūs kaimynai, per mūsų žemę karo ugnim degindamiesi, buvo susikibę. Mūsų gražūs Kuršių pamariai, nuo Nidos iki šventosios pajūriai, liko be lietuviškųjų sargybų. Ir žvejai, ir jūrininkai, ir mūsų laivai, viskas atsidūrė Maskvos okupacinės rankose. Ir toji daina jau draudžiama ten, jos giminėje, dainuoti. Tuo tarpu mūsų pajūriuose ir pamariuose, per daug plačiai girdima rusiška kalba ir užkimstančios rusiškos dainos.

Tai mūsų tautos didžioji nelaimė. Juk jau buvom pradėję just tų didžiųjų jūros kelių reikšmę. Jau mūsų jaunimas drąsiau ėjo į jūrą ir plačiau lietuviškom akim ir mintim karpė didžiuosius tolius. Jau dažniau ir dažniau kalbėjome, kad jūros keliai pigiausi ir geriausi. Kad jūrom prekių pervežimą niekas negali nukonkuruoti. Kad iš jūros galima parsivežti daug maisto, o iš žuvų liekanų daug kitų gaminių pasigaminti. Kad prie jūros įsitvirtinusios tautos auga drąsesnės ir ryžtingesnės. Kad tada atsiranda didysis noras gamtos jėgas pažaboti ir jas pakinkyti geresniam savo tautos gyvenimui.

Gaila, kad lietuvių tauta negali pasidžiaugti, jog visad yra taip buvę. Štai vienas iš mūsų jūros didžiųjų mylėtojų — B. Stundžia, taip sako:

"O buvo laikai, kada lietuviai plačiai gyveno Baltijos jūros pakrantėje. Mūsų kunigaikščiai, užaugę krašto gilumų, neįvertino jūros reikšmės, nestatė laivų, bet ant žirgų jojo į rytus. Pasekoje to, buvo užkariauta didžiuliai Rusijos ir Ukrainos plotai, plačiai prieita prie Juodųjų jūrų, o savo pačių žemėje lietuviai buvo atstumti nuo Baltijos jūros.

Svetimieji buvo amatininkai, pirkliai, raštininkai ir kunigai. Svetimos kalbos nustelbė lietuviškąją, vėliau netekome valstybės ir likome visų pamiršti, pasigailejimo verti baudžiauninkai.

Daugelio tautų istorija glaudžiai siejasi su tų kraštų jūrininkyste, o mes turėdami paminėtiną praeitį, apie jūrą ir laivininkystę nieko neužtikame savo istorijos lapuose. Visiškai nekreipėme dėmesio į didįjį kelią, vedantį į pasaulį — jūrą. Gaila, kad Lietuvos pajūryje nebuvo salų, gal reikalus susisiekti, būtų privertę eiti į jūrą.

Romos, Bizantijos, Skandinavijos ir Hanzos pirkliai atvykdavo į Lietuvą vandens keliais, pasiekdavo krašto gilumą, bet ne vienas lietuvis nepasiekė tų pirklį pavyzdžiu, nestatė laivų ir neėjo į jūrą. Net ir žvejų neperdaug turėjome".

Šiuo metu jūriniais klausimais savarankiškai domėtis dar sunkiau. Okupantas ne tik ne vieno laivo patiemis lietuviams neduoda valdyti, bet dar galimai nuo tos profesijos toldina. Tai jau darosi lyg to "didžiojo brolio" — ruso privergiuota profesija.

O svetimuose kraštuose gyvenant taip pat ne ką tais reikalais padarysi. Be savos pakrantės ir savos jūros tie reikalai kenčia. Gerai dar, kad didieji entuziastai rankų nenuleidžia. Tai Mažosios Lietuvos Bičiulių Draugija su gražiai leidžiamu, A. Lymanto redaguojamu "Lietuvos Pajūriu" ir mūsų jūrų skautai.

B. G.

KAM SKALDYTI IŠ ADATOS VEŽIMĄ?

Nepersenai kairiuose lietuvių laikraščiuose pasirodė gana aštrūs atsiliepimai (kartais ir tik feljetoniški), apie latvių "pretenzijas" į Palangą. Visa bėda, kad Chicago Harvest Festival parodoje, lapkr. 12 - 13 d. latvių paviljone išstatytame žemėlapyje, Latvijos siena buvo kiek nubrėžta pietų link ir užgavo Lietuvos teritoriją, priskiriant Palangą į Latvijos teritoriją.

Prieš komentuojant šį įvykį, norėčiau duoti tuo reikalu pilną tekstą paaiškinimo, kurį duoda latvių laikraštis "Laiķi".

"Lietuviams ir lenkams, net svetur, dažnai pasitaiko teritoriniai ginčai, kad ir Vilniaus reikalu. Su latviais visą laiką buvo gyvenama taikoje. Bet dabar lietuvių spaudoje pasigirdo sąjaučiant balsai, kad latviai

"prisijungė" Palangą. Susijaudinimo priežastis -- neseniai įvykusiam tautybų festivaly, Chicagoje, latvių stende buvo išstatytas žemėlapis, kuriame Palanga buvo Latvijos ribose. Latviai-chicagiečiai, be abejo, nelaimingi šios "aneksijos" nesusipratimu, kurį pasitaikė per latvių jaunųjų menininkų, ruošiančių šį žemėlapi, neapsižiūrėjimą -- jie, vedant Latvijos sienas, pietų sieną nuvedė per žemai, paliečiant Palangą. Broliai lietuviai gali būti tikri, kad tik šiuo būdu atsirasdo "agresija". 1919 m. veisant bermontininkus, latvių kariuomenė užėmė ir Palangą, kurią tuojau, be jokių pretenzijų, atidavė Lietuvai. Jei kada nors būtų kllusi mintis apie Palangos prijungimą prie Latvijos, tai toji būtų buvus pati patogiusia proga".

Berods, mano kolega, rašęs šį paaiškinimą, bus kai ką pamiršęs. Lietuvos-Latvijos sienų

Po Lietuvos vėliava plaukiojusio pirmojo laivo "Maistas" įgula, nusifotografavusi su Baltijos Lloyd bendrovės vyr. direktoriumi inž. Rėklaičiu (vidury), kapitonu Kaminsku ir pirmuoju šturmanu Sliesoraičiu (dešinėje).

Aušra prie Nemuno?.. (5)

ŠILUMINIS GIGANTAS BE VIETINIO KURO

Davinių apie stoties projektinį pajėgumą pateikė J. Obolin, Rygos "Teploenergo projekt" įmonės atstovas. Elektrinės pajėgumas sieks 1,200,000 kilovatų. O jos statyba kaštus apie pusę milijardo rublių. Obolin ragina statytojus taupyti...

Nežinia, kada bus pasiektas pilnas pajėgumas. Greičiausia 1965 m., bet vėliau. Tokia stotis pilnu pajėgumu gali duoti iki 6,000 milijardų kilovatvalandžių per metus. Ja paleidus pilnu pajėgumu, ir pridėjus kitų elektrinių pajėgumą, Lietuva gal 1970 metais pasivys bendrasąjunginį lygį. Reikia priminti, kad VRES elektrai teks ne tik Lietuvai, bet ir kaimyniniams kraštams.

Tuo tarpu dar nėra aiškesnių ekspertų pasisakymų dėl VRES rentabilumo ir efektyvumo. Dėmesys tuo tarpu krypsta į kitas elektrifikavimo problemas. Pav. krašto elektrinė imluma. Iki 1957 m., iš tikrųjų, padaryta skandalingai mažai laidų tesimo, elektromotorų įdiegimo ir kitose srityse. Tada Lietuvos žemės ūkis elektrifikavimo atžvilgiu stovėjo Sovietų Sąjungoje bene paskutinėje vietoje. Nėra ko stebėtis -- juk prie dabartinių pažangos tempų, užtenka 10 metų apsiliepti, ir jau atsiliksime garantuotai.

Šiais metais gal bus elektrifikuota 40% kolukų. Jie vidutiniškai turės po 4,5 elektromotorų (vidurkis sovietijoje sieks apie 10). Lenkijoje elektrifikuota 57% visų ūkių (dėl vienkienų, elektrifikacija čia daug sunkesnė kaip sukolchozintoj Lietuvoje).

klausimas, kiek prisimenu, buvo sprendžiamas 1921 m. pavasarį. Tuo laiku buvo išspręstas ir Palangos, ir gerokos dalies Biržų apskrities likimas. Reikalai pasibaigė be ginčų ir priekaištų.

Yra žmonių, ir ašiu Dievui gana daug, kurie nori tai, kas šias dvi brolių tautas skyrė, likviduoti. Bučiuoju ranką! Bet yra ir tokių, kurie ieško tai, kas mus per amžius yra skyręs. Užtenka lašo pelynų arba tulžies medaus statinėje, kad ji susigadintų. Tuo reikalu teks dar daug kalbėti ir rašyti. Ir tai dar niekas neužtikrins, kad nuveiktas darbas neštų vaisių.

Šia proga norėčiau tarti žodį geros valios žmonėms; baikim adatos skaldymą į vežimą. Mūsų kelias bendras, ir juo eisime! Emilis Skujeniekas, Cleveland

PRALEISTA DOVO ZAUNIAUS PAVARDĖ

Dirvoje, sausio 6 d., atspausdinta nuotrauka iš Naujų metų sutikimo Valstybės Teatre, labai maloni. Ji gražina į mielus, nepriklausomus laikus.

Gaila tik, kad pirmoje eilėje, iš kairės sėdintis Dr. Dovas Zau-nius ir greta Vincė Jonuškaitė Zau-nienė, buvęs užsienio reikalų ministras, nepaminėtas.

Jonas Jasinskas, Fla.

Po 1957 m., lietuviams atgavus šiek tiek savivaldos, neginčijamai padaryta pažangos šiose srityse. Bet sunku trumpu laiku išlyginti 13 metų stalinistinio ir maskoliško centralizmo apsilėdimą.

Dėl VRES dydžio reikia pasakyti, kad tai turbūt yra vienintelė statyba okupuotoje Lietuvoje, kuria dydžio atžvilgiu galima lyginti su panašiais projektais užsienyje. 1,200,000 megavatų gamykla yra stambi elektrogeneracinė įmonė, tačiau toli gražu ne išimtis mūsų pasaulyje. Vokietijoje, kairiajame Reino žemupy, yra visa eilė tokių gigantų. Čia dirba Frimmersdorfo šiluminė (1,700,000 kv. pajėgumo). Tame pačiame rudosios anglies rajone jų dar keletas: Knapsacko jėgalinė (800 MW); Weisweiler (900 MW); Fortuna (1,000 MW). Ten pat pradėdama statyti Niederhausen šiluminė, kurios instaliuotas pajėgumas viršys 1,000,000 kv. Statybos rajonas -- 30 ha. Darbininkų skaičius -- 1,500. Pirmoji faze turės 300,000 kvir pradės veikti 1963 m. Projekto bendroji kaina -- apie 500 milijonų markių (daviniai beveik atitinka VRES davinius). Tik visos šios elektrinės naudojasi pigiu vietiniu kuru...

Kita pastaba liestų VRES statybos kainą -- 500 mil. rublių. Be abejo, netrukus išgirsime, kad be "broliškos pagalbos", lietuviai nepajėgtų pasistatyti tokia brangią stotį.

O kaip tikrumoje? Lietuvos biudžetas 1960 m. viršijo 5,679 milijonų rublių sumą. Tat VRES statybos kaina tesudaro vos dešimtadalį metinės biudžetos sumos, kuri dargi išdėstyta mažiausia per keturis metus.

Bet biudžetas savo keliu. Tais pačiais 1960 m. iš Lietuvos žmonių darbo juk surinkta žymiai daugiau pajamų. Tais metais, kaip ir visais kitais, tik koks 60% tų pajamų pateko į Lietuvos respublikinį biudžetą 40% sumokėta Maskvai grynais, nei

neįtraukiant jų į biudžetą. 1960 m. toji duoklė -- Maskvai tenkanti apyvartos mokesčio bei įmonių pelno dalis -- siekė 2,383 milijonus rublių (Finansų ministerio oficialiai paskelbta informacija). Tik iš vienerių metų finansinės kontribucijos lietuviai galėtų statyti beveik penkias milžiniškas elektrojėgaines -- nesumažinant biudžetinių pajamų nei viena kapeika.

Be abejo, savotišką nerimą kelia ir elektrinės kuro klausimas: gamtinės dujos. Ateidamos per 700 - 800 km iš Dašavos, vakinėje Ukrainoje, jos bus pompuojamos vamzdžiais. Tik vieno vamzdžio dujotiekis 1960 m. lapkričio mėnesį pasiekė Lietuvos ribas. 1961 m. rugpjūčio mėnesio pradžioje dujos žada pasiekti Vilnių, o kiek vėliau pasieks ir Vievio VRES. Dujotiekis per Kauną bei Šiaulius bus vedamas iki Rygos.

Rimtą problemą sudaro klausimas, ar dujų tiekimo ir gamybos tempai atitiks VRES pareikalavimus bei pramonės įmonių poreikius. Juk iki 1965 m. žadama dujomis apkurenti 60 pramonės įmonių Lietuvoje ir "gazifikuoti" 60,000 butų, iš kurių vien 30,000 Vilniuje.

Apie dujų tiekimą sovietinė spauda duoda tokius skaičius: 1962 m. Lietuva gaus 200 mil. kbm, o 1965 m. šešis kartus tiek (1,200 mil. kbm), iš kurių 70% teks VRES. Reiškia, VRES 1965 m. galės gauti 840 milj., vietoje reikalingų 2, 1-2, 4 mrd. kbm per metus. Taigi, stotis galės dirbti maždaug tik trečdaliu planuojamo pajėgumo.

Dujų tiekimo problema jau dabar sudaro rūpesčių planotojams, nes jau statoma VRES statybos vietoje rezervuarai 30,000 t. mazuto (crude oil) kuro atsargai. Toji nafta neturinti naftotiekio o bus gabenama geležinkeliais ir tai tikriausiai neprisidės atpiginti kuro kainą.

Gamtinės dujos, be abejo, aukšto kokybės ir pirmieji kuras. Tačiau, praktiškos patir-

ties maža. Tiekimo linija ilga, apkrauta. Net ir didžiulės dujų atsargos gali staiga sumažėti dėl stichinių nelaimių. Tuo tarpu nėra dujotiekio, galinčio papildomai tiekti dujas iš kitos vietos. Dar kažin kaip pavyks derinti tiekimo planus, nes dujos eina per keletą liaudies ūkio tarybų teritoriją. Kas pažįsta ir ant savo kaolio patyrė sovietinio planavimo chaotiškumą, okupuotoje Lietuvoje jau yra gražios patirties, tas negali būti be stiprių rezervų, dėl kuro tiekimo pastovumo. Ypač, kad Vievio VRES yra to dujotiekio beveik pabaigoje...

Pagaliau, tenka pasvarstyti apytikrą elektros savikainos klausimą, apie kurį turbūt nepripuolamai, nieko neužsiminta krašto spaudoje.

Paleista pilnu pajėgumu, Vievio VRES duotų apie 6 mil. kv. per metus, 1,000 kv. pagaminti reikia apie 500 kg. anglies arba 350 - 400 kbm gamtinių dujų. Reiškia, VRES per metus sunaudotų 2, 1 - 2, 4 mld. kbm dujų. Visa Ukraina 1959 m. pagamino 11,7 mld. kbm, ir 1965 m. gamyba planuojama apie 31,5 mld. kbm.

Tad, 1965 m. VRES, jeigu būtų paleista pilnu pajėgumu, -- sunaudotų apie 8% Ukrainos gamtinių dujų. Bet... tos dujos eksportuojamos ne tik Šiaurėn, bet ir į Kijevą, Brianską, Maskvą. Beto, vien tik Minsko - Vilniaus - Rygos linijoje numatoma pilnai apkurenti tuzinas didmiesčių, šimtai fabrikų ir dar viena šiluminis elektrogigantas Gudijskoje.

(Nukelta į 6 psl.)

Grazi dovana visiems
Naujų metų
proga
Plokštelės tik neseniai
pagamintos

LITHUANIAN - AMERICAN
Long Play Hi-Fi Records

Sol. LIONĖ JUODYTĖ-Matthews yra įdainavusi naują lietuviškų dainų plokštelę --

"MANO

LIEUVOS
PRISIMINIMAI"

(My Lithuanian Memories)
Kaina \$4.98

Antrąją mažą (angliškai) --
"Christmas Carols"
Shepherd Boy and
Sleeping Child.
Kaina 98c.

Išleistas Mill Marlboro Co.
Platintojams užsakius didesnius kiekius -- duodama nuolaida.

UŽSAKYMUS SIUSTI:
ALEX MATHEWS
256 Union Avenue,
Brooklyn 11, N. Y.
arba
gaunama visose
radijo stotyse

MOKAME

4 1/4%

metinį dividendą už
visas taupymo sąs-
kaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokejom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL Federal SAVINGS
and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanuskas, Pres.

SANTYKIAI SU TEVYNE... (2)

STASYS ŽYMANTAS

KLYSTKELIAI KULTŪRINĖJE PLOTMĖJE

Aš susipažinau jausmuos, kaip girioj,
Aplink -- šešėliai tamsūs, Medžiai, krūmai,
Takelio nebėra, Sustojau ir klausaus--
Ar balso artimo kur neišgirsiu?

Balys Sruoga

Kaip 1960, XII, 2 d. "Vienybės" numeryje buvo pranešta, studentų Santaros lapkričio 19-d. New Yorke [vykusiam] susirinkime, skirtame vadinamam santykių su Lietuva klausimui, svečias iš Washingtono V. Trumpas, iškėlęs pasikalbėjimo su Lietuvos lietuviais svarbą ir aktualumą, čia pat betgi nurodė, atsižvelgiant į esamas Sovietuose sąlygas ir tokio dialogo ribas. "Anot V. Trumpos", rašo Vienybės korespondentas, "iš dialogo turėtų būti visiškai išimtos grynai politinės problemos, nes mūsų tautai šiandieną yra atimta galimybė daryti šia prasme bet kokius sprendimus... Šioje srityje pasikalbėjimai negalėsia duoti jokių konkretnių rezul-

sienio lietuvių su okupuotąja Tėvyne santykių problematikos.

Logiškai galvojant, viena tokių pačių pagrindinių politinių problemų yra, be abejo, Lietuvos nepriklausomybės atstatymo klausimas. Taigi, jis turėtų būti "išimtas iš dialogo su Tėvyne, nes, anot V. Trumpos, -- "mūsų tautai šiandieną yra atimta galimybė šia prasme daryti bet kokius sprendimus", ir tuo atžvilgiu "taip pat ir išeivijos -- taka Vakarų politikos kryptis nesanti efektinga".

Jei taip iš tikrųjų Santaros studentams dėstė paskaitininkas iš sostinės, tai gana sunku įžvelgti skirtumą tarp jo siūlomo pagrindo santykiams su Lietuva palaikyti ir kitos kiek anks-

vietinės Lietuvos kultūriniais atsiekimais, bet ir patys jų kūrime dalyvauti.

Pasiūlymas gana patrauklus, nes sovietiniai honorarai rašančiams, tai ne mūsiški grašiniai ar asariniai, jei koks dar išrinktas tokių čia gauna. Iš anapus geležinės uždangos siūlomo kultūrinio bendradarbiavimo su išeivija materialinė bazė gal kai ką ir suviliotų, jei ne tas nepatogumas, kad Sovietai savo premijų ir duosnių honorarų neleidžia nei išsivežti, nei persiųsti į užsienį o nuo vykimo į anapus tęsti bendradarbiavimą kultūrinėje plotmėje susilaiko net uoliausieji tokio mūsų bendradarbiavimo propagatoriai, matyt, atsižvelgdami į "esamas Sovietuose sąlygas"...

DABAR JIE SKVERBIASI Į MŪSŲ TARPĄ

Šiaip sovietiniai Lietuvos okupantai jau nebesiekia susigrąžinti visų išeivių nes grįžę "išva-

Rotterdame, kuris paskutiniajame kare buvo smarkiai subombarduotas, dabar pradėjo augti nauji namai, saulėti, erdvūs, su žaidimo aikštelėmis vaikams.

KO AS VAŽIAUOJAU Į EUROPA? (4)

JUOZAS J. BACHUNAS

AUSTRIJOJE, OLANDIJOJE IR KELIONĖ ATGAL Į AMERIKĄ

Valteris Banaitis išsikombinavo kitą laisvą dieną tarnyboje, ir mes sutarėm anksti rytą išvažiuoti į Austriją. Norėjosi pamatyti Mozarto ir Wagnerio kūrybos vietas ir... apžiūrėti turgus. Jūs, aišku, juoksitės iš tokių nesuderinamų dalykų. Negalėčiau sakyti, ar muzikui Banaičiui buvo įdomūs turgai, nors rodė esąs susidomėjęs, bet man buvo įdomios vietos, ypač Zalzburgas, kur yra kūrė didieji muzikai.

Zalzburge dar apžiūrėjome vieną bažnyčią, kuri esanti statyta prieš 1000 metų ir užima visą kvartalą. Iš lauko nebeįsivaizduoju, bet viduje -- puiku ir didinga.

Papietavę ir apžiūrėję dar kelias krautuves ir viešbučius, kelionę atgal sutarėme kitais keliais, daugiau Alpių kalnų pakraščiais. Vienoje vietoje sustojome apžiūrėti druskos kasyklą. Žmona neėjo, nes reikėjo apsiręngti tam tikrais rūbais, bet mudu su Banaičiu, panorom susipažinti su žmogui taip reikalingo produkto gamyba. Buvo labai įdomu, nors tokių vietų galima rasti ir mūsų Michigane. Bet, kaip žinote, svetur viskas įdomiau atrodo.

Grįžtant, prie muitinės, visai netikrino mūsų pasų. Banaičiui pasakius, kad čia važiuoja Amerikos turistai, to pakako, nors grįžome per kita punktą, negu buvom įvažiavę. Miuncheną pasiekėme jau su tems. Dar ilgai liko atmintyje tarp kalnų ežerai, kalnynų vaizdai, kaip kur nusitęsiančios žaliuojančios lygumėlės. Nors ir Amerikoje, kaip žinoma, yra daug puikių gamtos vaizdų, bet dažniausia jie gražūs atrodo tik iš tolo. Bavarijoje ir laukai atrodo, kaip išgrębti, o miškai švarūs, ištisinti, nei šakelės nerasi. Tuo tarpu Amerikoje yra dar daug neapšvarintų vietų, o miške, per suvirtusius medžius net praeiti neįmanoma.

LE HAVRE PALIEKAME EUROPA

Už dienos pasiekėme didžiausią prancūzių uostą šiaurės Prancūzijoje, Le Havre. Įplaukti į uostą, matyt, nebuvo sunku iš ryto, bet kai reikėjo vėl išplaukti atgal į jūrą, tai net keturi lai-

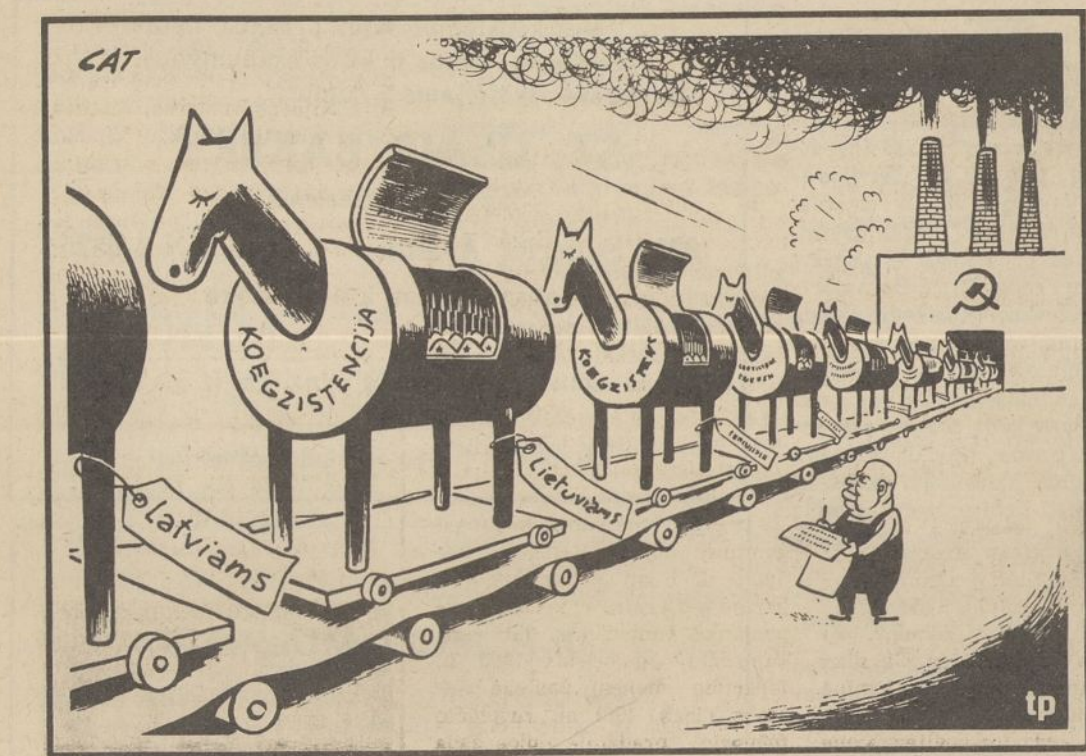
veliai nebegalėjo atplėšti nuo kranto. Reikėjo dar du papildomai pasižaukti talkon, ir tik tada laivas palengva išsiubavo į atvirą jūrą. Buvo labai smarkus vėjas ir putė iš vakarų, tai taip ir buvo sunku atitraukti nuo kranto priplaktą laivą.

Išplaukus iš Le Havre, jūra buvo labai audringa. Daugumas keleivių nekaip jautėsi, stipriai sirginėjo, nors mudu su žmona, kaip jau senį "jūrininkai", nieko blogo nejutome. Priešingai, mudu kaip tik mėgstame audringą jūrą, nes tik tada jaučiame skirtumą, kad esame ne žemėje, bet jūroje. Anglų Southamptoną pasiekėme jau vėlai vakare. Čia vėl į laivą sėdo daug naujų keleivių. Čia gavome laišką iš B. K. Balučio, kuriame jis rašė apie savo atostogas su Estijos ministru Torma pajūryje. Gi kitą rytą dar gavome Balučio telegramą su linkėjimais geros kelionės.

Šį kartą tokie linkėjimai tikrai buvo reikalingi. Nors jau ir dvi pirmosios kelionės dienos nebuvo labai ramios, bet vėliau Atlanto vandenynas taip pradėjo pykti ir smarkiai, taip purtė mūsų didžiulį 38,000 tonų laivą, lyg kokią skiedrą, kad jau beveik ir tikriems "jūrininkams" buvo per daug. Į valgyklą besusirinkdavo tik mažas būrelis keleivių, o daugumas buvo "prisivalgę" žinomų jūros malonumų ar šiaip visai pametę apetitus. Ir ant denio buvo sunku pasi-vaikščioti, o jie buvo lyg ir pagrindinis mūsų užstėmimas. Vis dėlto akiai ir jausmams yra tikra puota žiūrėti į tokią maištaujančią jūrą ir pajusti, koks mažas, prieš tokią galybę yra žmogus.

Todėl ir į New Yorką atplaukėme vieną dieną pavėlavę. Į Hoboken (New Jersey, kur olandų laivų priplauka) mudviejų pasitikti atvyko iš Newarko P. Trečiokai ir iš New Yorko V. Rastenis, kuris po to mus nuvežė į Statler viešbutį New Yorke. Labai jiems už tai dėkui.

(Nukeita į 6 psl.)

tatų. Kas kita vadinama kultūrinė plotmė...

NAUJA DVASIA IR STILIUS -- NUO ŠIAPUS IKI ANAPUS

Sunku pasakyti, kaip tiksliai "Vienybės" reporteris suprato ir atpasakojo V. Trumpos tame susirinkime dėstytas mintis. Tik į akį krinta naujoviškoje Dovydo stovyklos dvasioje išnokusi politinė stilistika ar frazeologija. Dabar jau "esamos Sovietuose sąlygos", -- o ne okupacija, priepaude, pavergimas, "Grynai politinės problemos", -- bet ne laisvės kova, ne priešinimasis okupantams ir jų vedamai politikai, ne aiškus siekimas atstatyti Nepriklausomybę!

Tad nėra aišku, kokias politines problemas svečias iš Washingtono turėjo galvoje, kai jis siūlė jas visiškai išimti iš už-

tybesnės kregždės Almaus - A. Šalčiaus, kuris jau prieš tris metus, 1958, I, 30 "Tėviškos Žiburiuose" lietuvių išeivijai siūlė "sugyventi su tauta, kol kas nuolat paliekant jos valstybingumo klausimus".

O pagaliau gali kilti ir toks klausimas. Kuo tuodu abu pasiūlymai, Almaus -- A. Šalčiaus ir V. Trumpos, skiriasi nuo K. Liaudžio, buvusio vyriausio sovietinės Lietuvos emvedisto, vadovavusio Valstybės Saugumo Komitetui okupuotoje Lietuvoje savo metu padaryto pasiūlymo lietuvių išeivijai: -- "Likite ten (kur esate), bet bendradarbiaukite su Tarybų Lietuva kultūros srityje". Buvęs vyriausias okupuotos Lietuvos saugumietis ta proga, lyg kokią malonę, dar pažymėjo, jog užsienio lietuviai galėsia ne tik pasinaudoti so-

duoton" Tėvynės jie okupantams sudaro tik visokių bereikalingų sunkumų savo marmėjimu, nusivylimu ir nepasitenkinimu komunistų rojais rožėmis. Todėl Lietuvos okupantai dabar tenori, kad užsienio lietuviai, likdami ten, kur jie dabar gyvena, užmegstų ir palaikytų santykius su Lietuva kultūrinėje plotmėje, išjungdami iš to santykiavimo visus politinius klausimus, jų tarpe, be abejo, iš visų svarbiausių -- Lietuvos nepriklausomybės atstatymo reikalavimą.

Neveltui visai neseniai okupacinio Lietuvos režimo "atstovas" Washingtono L. Kapočius, sovietiniams turistams Bridgeporte "Vilnius" redaktorių surengtame priėmimo žadėjo, kad ateityje panašių turistų susilauksime dažniau ir kad dabar "Tarybinė Lietuva užmegs tampsrenius ryšius su Amerikos lietuviais". Jis taipgi priminė, kad Tarybų Lietuvoje jau pradėta ruošti medžiaga apie visų lietuvių kultūrinį gyvenimą ir pradžiai sureikiti medžiagos ir nuotraukų iš Chicago. Ko gera dar susidarys konkurencija Los Angeles "Lietuvių Dienų" žurnalui.

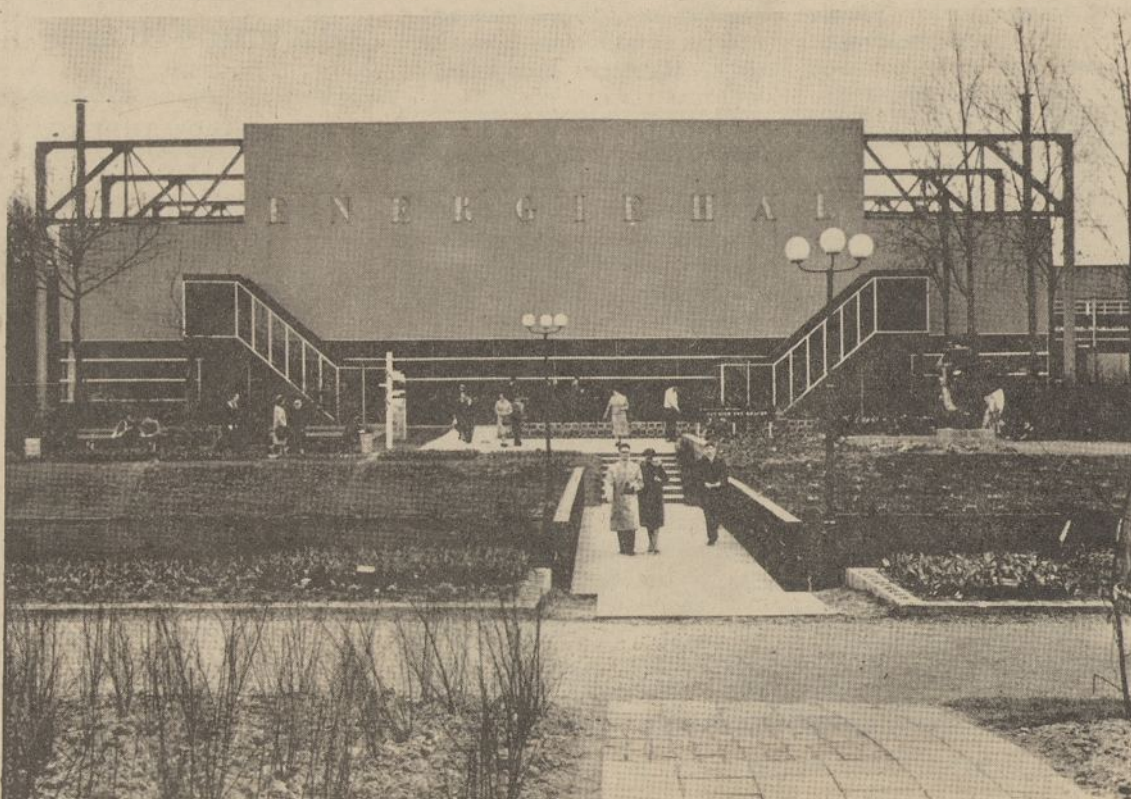
Taigi, tas planas, apie kurį savo laiku kalbėjo buvęs sovietinio saugumo viršininkas okupuotoje Lietuvoje, jau pradėdams vykdyti. Ir michailovinio sugrįžimo į Tėvynę komiteto pavadinimas taip pat seniai pakeistas nauju pavadinimu, kaip to reikalauja Dovydo dvasia, -- "kultūrinio bendradarbiavimo su užsieniu".

Vėliau, pasinaudodami vadinamu bendradarbiavimu kultūrinėje plotmėje ir įvairiais -- kultūriniais mainais tarp lietuvių išeivijos ir komunistinio režimo Lietuvoje, sovietiniai okupantai mėgintų sugriauti užsienio lietuvių ilgjiolinį vieningą nusistatymą Lietuvos okupacijos atžvilgiu ir jos vedamą akciją tai okupacijai pašalinti, tuo būdu siekdamį iš viso sunaikinti politinę lietuvių išeiviją, kaip svarbų ir savarankų veiksnį lietuvių tautos kovoje prieš pavergimą. Chruščiovo terminologija tariant, jų tikslas -- palaidoti mūsų tautinę išeiviją.

(Nukeita į 6 psl.)

Štai kokie gyventojai šiandien įsikūrę Lietuvos pajūry -- Ivanai iš Maskvos ir kalmukai iš stepių...

Kaip Amerikoje, taip ir Olandijoje, vis daugiau steigiasi prekybos centrai, kur pirkėjas vienoj vietoj gali nusipirkti įvairiausių prekių.

Bostono lietuviai praeitais metais atsisveikina su mirusiu Dr. Kalvaičiu. Mūsų skaitytojas Povilas Pliksnys, siųsdamas šią nuotrauką rašo: "Dr. Kalvaičio palidėjimo metu pastebėjau daugiau fotografų, bet iki šiol nuotraukų iš tų laidotuvių nemačiau. Tad atleiskit, kad gerokai pavėluotai prisiunčiu".

KO AŠ VAŽIAUOJAU Į EUROPA?..

(Atkelta iš 5 psl.)

Susitvarkęs su viešbučiu, kaip visuomet kada būna New Yorke, aplankau mano seną bičiulį, Juozą Ginkų, Brooklyne. Pas jį susirenka visi visuomenininkai pasikalbėti. J. Ginkus dabar nesveikuoja, bet vis įdomiausiai mūsų visuomeniškais reikalais. Ten radau daktarą Vencių, Klingą ir kitus. Visi klausinėjo apie mano kelionę.

New Yorke užsukau į Tėvynės redakciją ir SLA centro įstaigą. Su sekretorium dr. Viniku, Tėvynės redaktoriumi Vasil, kun. Dargiu, SLA prez. Dargiu ir kitais pasidalinau įspūdžiais apie Vasario 16 Gimnaziją ir kelionę. Taip pat perdaviau B. K. Balučio linkėjimus. Kitą dieną ten įvyko posėdis su New Yorko latvių veikėjais ir žurnalaisiais lietuviais --latvių bendradarbiavimo reikalais.

Vakarą praleidome su E. V. Rasteniais ir studentu Leonu Sabaliūnu. O kitą vakarą, jau plačiame būryje (apie 20 asmenų), buvome sukviesti pp. A. Trešiojų namuose. Čia buvo dauguma New Jersey apylinkių lietuvų veikėjų. Turiau pasakyti, kad visi domėjosi Vasario 16 Gimnazijos reikalais. Ir pats vėl išgirdau naudingų nuomonių.

Pagaliau, iš New Yorko traukiant išvykome namų linkui, bet pakeliui dar užsukome į Clevelandą. Ten pirmiausia aplankiau Dirvos redakciją, kur išsikalbėjome su redaktorium B. Gaidžiūnu, redaktorium V. Gedgaudu ir kitais. Po to, su LB pirmininku S. Barzduku, V. Kamantu ir kitais bendruomenininkais. Pagrindinė tema vis buvo lietuvių gimnazija.

Sugrįžus į ūkį, ir vos porą dienų pailsėjęs, jau teko važiuoti į Balfo seimą Chicagoje. Čia jau teko susitikti su lietuvių žinomais visuomenininkais iš visų Amerikos vietovių. Daugelis jų klausinėjo apie gimnaziją. Gana plačiai išsikalbėjome su Draugo redakcijos nariais: L. Šimučiu, kun. J. Prunskiu, A. Baronu. Taipgi su prel. Albiavičium, Valdu Adamkavičium ir kitais. Ilgai tariausiu ir su A. Gulbinsku, pas jį namuose praleisdamas apie porą valandų. Labai gailėjau, kad negalėjau pasimatyti su kun. Sugintu, nes būnant Chicagoje, jis per tą 10 dienų buvo išvažiavęs pastoracijos reikalais kitur kunigų pavaduoti.

Tuo pat reikalu buvo kalbėtasi su Margočio direktore L. Vanaigaitiene ir Margočio radijo programos vedėju B. Dirmeikiu. Jiedu mane pakvietė Chicagos lietuviams papasakoti apie kelionę ir gimnaziją, duodami net 15 minučių laiko. Dėkoju jiems už tą paslaugą... Taip pat Chicagoje Gimnazijos reikalais buvo kalbėtasi su dr. J. Bartkum, kun. A. Rakiu, inž. J. Jurkūnu, T. Blinstrubu, buv. gimnazijos mokytoju Lietuvoje, ir dar su dešimtimis kitų tautiečių.

Atsiprašau skaitytojus, kad šios savo kelionės įspūdžiuose suminėju tiek vietų ir asmenų. Ir vis vienodai pasakydamas, kad buvo kalbėtasi Vasario 16 Gimnazijos reikalais. Gal man už tai dovanosite, jei prisipažinsiu, kad dėl jau anksčiau paminėtų ir nepamintėtų priežasčių Vasario 16 Gimnazijos padėtis ir reikalai yra sunkioje ir rimtoje būklėje. Visi ieško išeities ir priemonių, kaip gimnazijos reikalus pagerinti. Todėl ir aš, kuriam lietuvių gimnazija atrodo labai svarbi tautiniais sumetimais, negalėjau ir nedrįsau nei ką spresti, nei savo nuomonę sakyti, pirmiau nei išsiaiškinęs padėtis ir neapklusinęs kitų lietuvių nuomones. O tos nuomonės įvairios, ir koks sprendimas būtų pats geriausias, labai sunku pasakyti. Nežiūrint tų ilgų posėdžių ir nuomonių apsikeltimų, dar galutinės nuomonės neturiu. Bet tam tikras įsitikinimas, ar bent jau nujautimas, susidarė.

Kitam numeryje pabaiga: Ką DARYTI SU GIMNAZIJA?

ŠILUMINIS GIGANTAS...

(Atkelta iš 4 psl.)

Viečio VRES kurenant Donbaso anglimis kilovatvalandžio savikaina viršytų 9 kapeikas. Hidroelektrinių būdu elektra -- kaštuotų 1 - 2 kapeikos.

Nėra davinių apie gamtinių dujų savikainą Lietuvoje, kuri turi atkelti 700 - 800 km, kelionę, nors ir vamzdžiais. Vakarų technologine patirtimi savikaina 700 - 800 km dujų vamzdžiais keliaujančių per tą patį nuotolį, prašoka vienos anglies tonos kainą. Tas santykis greičiausia atitiks ir sovietinės sąlygas. Išvadoje, Lietuva gaus daugiau

KLYSTKELIAI...

(Atkelta iš 5 psl.)

Mūsų spaudoje jau buvo paskelbtos žinios apie panašias ir visai konkrečias sovietinių okupantų pastangas įsiskverbti į latvių politinę išsilavinimą, visų pirma mėginant įsteigti užsienyje latvių "kultūrinių mainų" žurnalą. Tas žurnalas pirmuoju metu turėtų net laikytis antisovietinės linijos, ir tik vėliau "įeiti" į vežes tiesiai apie Tarybinę Latviją skleisti".

Taip pat neseniai paaiškėjo, kad sovietiniai organai vykstantiems iš okupuotos Latvijos į užsienį turistams paveda rinkti žinias apie užsienyje leidžiamas latviškas knygas ir laikraščių leidyklas ir tirti būdus, kaip toms leidykloms būtų galima pakenkti ir jų darbą susabotuoti. Tos sovietinių okupantų pastangos aktyviai rodo, kaip jie vertina latvių politinės išsilavinimo naudą kultūrinį ginklą kovoje dėl savo tautos laisvės.

Jei sovietiniai okupaciniai organai tokius uždavinius paveda turistams iš okupuotos Latvijos, tai galima drąsiai prielsti, jog nekitoks uždavinys jie skiria ir sovietinės Lietu-

elektros, bet ji gali būti iki 10 kartų brangesnė už srovę, gaunamą iš savų vandens jėginių.

Baigiant tenka pabrėžti, kad ši žurnalistinė studija, nepretenduoja į ekspertinį pasisakymą. Atvirkščiai, ji norėtų tik tokią išprovokuoti. Jos tikslas įnešti kiek šviesos į gana tamsų Lietuvos elektrifikavimo reiką.

Statistiniai daviniai ir palyginimai duoda liūdną vaizdą. Joks lietuvis, kur jis bebūtų, nesidžiaus ir nestyčios iš tokios padėties. Jis tik apgailestaus. O atsiminęs didžiulę kraujo ir vargo kainą, kurią mūsų tauta moka už sovietų kolonialinį imperializmą, nesiliaus į kaltinęs.

vos turistams, apie kuriuos "Drauge" rašė S. Narkelūnaitė, o "Naujienose" A. Ambrose. Tų turistų tarpe matome tokius dar jaunos, bet sovietiniame režime jau pasižymėjusius komunistinius veikėjus, kaip Mokslų Akademijos narį K. Meškauską, premijuotus rašytojus A. Biečiauską, M. Sluckį, ir kitus. K. Meškauskas New Yorke jau spėjo išgirti Lietuvoje vykstančią kūrą ir išpikti Amerikos lietuvių laikraščius, o M. Sluckis pasigyrė, jog vienas jo kelionės tikslų esąs "pažinti Amerikos lietuvius".

MŪSŲ ATSAKYMAS

Atrodytų, kad į visus panašius intencijų sovietinių svečių mėginimus užmegsti pažinti ir dialogą kultūrinėje plotmėje su Amerikos lietuviams, pastarieji ne tik neturėtų išjungti iš to dialogo grynai politinių problemų, bet visai priešingai -- vieningai kreipti sovietinių turistų dėmesį į pagrindinę pačios Maskvos sauvėlės sukurtą politinę problemą, kuri šiandien užsienio lietuviams skiria nuo okupuotos Tėvynės. Tai yra smurtinis Lietuvos užgrobimas ir Kremliaus okupacine krašte atšiauriai vykdoma rusinimo politika.

Svečias iš Washingtono Santaros studentams aiškino, kad "mūsų tautai šiandien yra atimta galimybė šia prasme daryti bet kokius sprendimus" ir kad šiuo atžvilgiu taip pat ir "išsilavinimo" taktika Vakarų politikos kryptis nesant efektinga", todėl grynai, politines problemas iš panašių dialogų reikia išimti. Bet Amerikos lietuviams, nepaisydami tokių aiškinimų, turėtų visiems sovietinio dialogo tikslais Amerikon siunčiamais turistams visu griežtumu kelti Sovietų pagrobos Lietuvos nepriklausomybės grąžinimo klausimą ir reikalauoti pripažinti lietuvių tautai tą pačią teisę, kurią Maskva pripažįsta visoms Afrikos ir Azijos tautoms, civilizuotoms, puslaidinėms ar dar visai laukinėms.

Tik toks vieningas Amerikos lietuvių atsakymas parodytų sovietiniams okupantams, kad visi jų korespondentų laiškai vilniskai kompartijos "Tiesai" apie Amerikos lietuviuose tarlamai "prasidedančią revoliuciją", augantį nepasitenkinimą "atsiskyrimu nuo Lietuvos", ar kažkokį "pasipriešinimą fašistinei vadovybei", neturi jokio pagrindo ir tėra tų korespondentų vaizduotės padarinys.

Suprantama, kad su okupuotos Lietuvos svečiais gali rasti pagrindo ir kitokiame nuosirdžiam dialogui. Bet ne tada, kai būtų nutylimos pagrindinės politinės problemos, o tada, kai paaiškėtų, jog dėl tų problemų nėra esminio skirtumo mūsų ir svečių iš Tėvynės galvojime ar pažiūrose.

Sekantį kartą: PAVERTTA TAUTA MUMS NEATLEISTŲ...

VELYKOS ARTĖJA

SIŪSTI VELYKOMS DOVANŲ SIUNTIMŲ DRAUGAMS IR GIMINĖMS Į VISAS USSR DALIS

YRA LENGVA IR PATIKIMA PER

Cosmos Parcels Express Corp.

(Licensed by Intourist)

COSMOS TURI DAUG METŲ PATYRIMĄ IR TĖKSTANČIUS PATIKIMŲ KLIENTŲ.

- Pristatymas garantuotas.
- Siuntinys apdraustas.
- Gavėjas nieko nemoka.
- Papildomų informacijų ir nemokamų kainoraščių prašykite ar skambinkite į jums arčiausia skyrių:

NEW YORK 2, N. Y., 39 — 2nd Avenue — Tel. AL 4-5456
BROOKLYN 21, N. Y., 506 Wilson Ave. — Tel. HY 1-5290
BROOKLYN 7, N. Y., 600 Sutter Avenue — Tel. DI 5-8803
LAKEWOOD, N. J., 126 — 4th Street — Tel. FO 3-8569
PATERSON 1, N. J., 99 Main Street — Tel. MU 4-4619
NEW HAVEN, Conn., 6 Day Street — Tel. LO 2-1446
PITTSBURGH 3, Pa., 1015 E. Carson St. — Tel. HU 1-2750
WORCESTER, Mass., 174 Millbury St. — Tel. SW 8-2863
HAMTRAMCK, Mich., 9350 Jos. Campan — Tel. TR 3-1666
CLEVELAND 13, Ohio, 2683 W. 14th St. — Tel. TO 1-1068
CHICAGO 22, Ill., 2222 W. Chicago Ave. — Tel. BR 8-6966
CHICAGO 29, Ill., 2439 W. 69th Street — Tel. WA 5-2737
SAN FRANCISCO, Cal., 2076 Sutter St. — Tel. FI 6-1571
NEWARK 3, N. J., 428 Springfield Ave. — Tel. BI 3-1797
PHILADELPHIA 23, Pa., 530 W. Girard Ave. — Tel. DA 4-4401
WATERBURY, Conn., 6 John St. — Tel. PLaza 6-6766
GRAND RAPIDS, Mich., 414 Scribner Ave., N. W. — Tel. GL 8-2006
PASSAIC, N. J., 211 Monroe Street — Tel. PR 3-0970
DETROIT, Mich., 6440 Michigan Ave. — Tel. TA 5-8050
ROCHESTER, N. Y., 583 Hudson Ave. — Tel. LO 2-5941
VINELAND, N. J., West Landis Ave., Greek Orthodox Bld. — Tel. S. skyrius atidarytas penktadieniais, šeštadieniais ir sekmadieniais.

CleveLoans

HOME • AUTO • BUSINESS • PERSONAL

LET US
HELP
YOU

70 CONVENIENT, COMPLETE BANKING OFFICES

AUTOMOBILISTŲ DĖMESIUI!

1304 East 9 Str., prie pat

St. Clair, telef. TO 1-1673 atidarytas naujas, erdvas, lietuviškas garažas

Quik Auto Service, Inc.

TAISOME VIETINIUS IR UŽSIENINIUS AUTOMOBILIUS

Taisoma moderniausiomis priemonėmis stabdžiai ir visi stabdymo mechanizmai, išmetimo vamzdžiai ir duslintuvai - "mufflers", motorų reguliavimas - "tune-up" ir analizavimas, vožtuvų šlifavimas, radijo ir visų elektros įrengimų taisymas. Darbas atliekamas greitai, sąžiningai ir žemomis kainomis PRA-NO GRIGONIO priežiūroje. Atidaryta kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 8 val. ryto iki 7 val. vakaro

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausių vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti.

J. P. MULL-MULIOLIS

Nekilnojamo turto pirkimo, pardavimo, įkainavimo ir apdraudos įstaiga.

6606 Superior Ave. UT 1-2345

13229 Superior Ave. UL 1-6666

ALGIMANTAS DALIDĖ,

lietuvis bendradarbis ir East Clevelando skyriaus vedėjas.

TRECIOKAS AGENCY

SENIAUSIA LIETUVIŠKA KELIONIŲ AGENTŪRA

Kelionių bilietų parūpinimas ir pinigų persiuntimas į visus kraštus

TAIP PAT IR VISOKIOS RŪŠIES APDRAUDA

Kur tik besiruošumėt keliauti, tuoj susirikiat su mūsų įstaiga

ALBINAS IR KAZYS TREČIOKAI
311 Walnut Street, Newark 5, N. Jersey
Telefonas: Market 2-4867

AR JAU ĮSIGIJAI ALMA MATER?

Tai knyga, kuri turi būti kiekvieno lietuvių šeimoje. Ypač jaunimas ją turi perskaityti. Iš įdomaus pasakojimo apie studentų gyvenimą ir mokslą Nepriklausomoje Lietuvoje, jie giliau pažins savo kraštą ir savo žmones.

Rašytojas R. Spalis moka pasakoti traukiančią kūrybos jėga. Todėl visi grožinės literatūros mėgėjai įsigydami Alma Mater, tikrai praturtins savo bibliotekas.

Užsisakydami Alma Mater naudokitės šia atkarpa:

DIRVA

6907 Superior Ave.,
Cleveland 3, Ohio.

Siunčiu \$5.00 ir prašau man išsiųsti R. Spalio naują knygą "Alma Mater".

Užsakytojas:

(Vardas, pavardė)

(Adresas)

Vaizdas iš jachtų regatos Kuršių maršė Nepriklausomybės metais. Lietuviškasis jaunimas, priklausęs Klaipėdos Jacht Klubui, jūrų skautams, šaulių jūrų klubui ir santariečiams, turėdavo progos grakščiomis jachtomis išbandyti vėjo jėgą. Nuotraukoje: trys Suomijos statytos regatinės jachtos lenktyniauja.

CLEVELANDE ir apylinkėse

• **Nežinomoji**, 4 veiksmų drama, įvyksta šį šeštadienį, sausio 14 d., 7 val. vakaro, Lietuvių salėje. Stato Detroito Dramos Mėgėjų Sambūris. Režisuoja Z. Arlauskaitė-Mikšienė.

• **Klaipėdos atvadavimo** 38 metų sukakties minėjimas įvyks ateinantį sekmadienį, sausio mėn. 15 d., 11 val. 45 min. Šv. Jurgio parapijos salėje.

• Minėjimą rengia L.V.S. Ramovė Clevelando skyrius ir kviečia visuomenę skaitlingai dalyvauti. Įėjimas nemokamas.

• **Šv. Kazimiero lituanistinė mokykla** praėjusį sekmadienį — sausio 8 d., Čiurlionio Ansamblio namuose, buvo surengusi mokiniams eglutę. Maloniai popiečiai praleisti buvo susirinkę minėtos mokyklos vaikučiai ir jų tėveliai bei svečiai. Spindinčios eglutės šviesoje jaunieji pasirodė savo meniniais ir pramoginiais sugebėjimais.

Po darnios ir gražios programos iš Lietuvos atkeliavo ir Kalėdų senelis su gausybe įvairių dovanėlių. Išdalinus dovanas, mokyklos kapelionas kun. Goldikovskis tarė vaikūčiams mielą žodį. Šiam gražiam ir jaukiam eglutės vakarui daug triūso ir meilės parodė veiklus tėvų komitetas, mokyklos vedėja ir mokytojai.

• **LSK žaibo dešimtmečio** minėjimo banketas įvyks sausio 21 d. (šeštadienį), 7 val. vakaro, Šv. Jurgio parapijos salėje.

Banketo - vakaro programoje bus oficialioji dalis ir pačių sportininkų paruošta programa, kuri turės įvairių netikėtumų.

Po banketo programos vyks šokiai, grojant Neolithuanų kapelai.

Bilietus galima įsigyti pas platintojus ir Dirvoje.

Norintieji užsisakyti stalus grupėmis, prašomi kreiptis į J. Damušį, telefonu UL 1-6957, arba pas K. Karalių MU 1-3679.

• **LSK žaibo dešimtmečio** minėjimo sportinėje programoje bus šios varžybos:

Šeštadienį, sausio 21 d., 2 val., Woodland Recreation salėje, 9206 Woodland Ave. (kampas Woodland Ave. ir E. 93 St.), įvyks tinklinio rungtynės tarp LSK žaibo moterų ir mergaičių komandų. Po jų seks vyrų tinklinio rungtynės, kuriose LSK žaibas susitiks su Clevelando latviais.

Sekmadienį, sausio 22 d., 1 val., visiems pažįstamoje Cathedral Latin High School salėje, 2056 E. 107 St. (tarp Euclid ir Carnegie Ave.) įvyks mergaičių krepšinio rungtynės tarp LSK žaibo ir Š. Amerikos lietuvių meisterio Toronto PPSK Aušros, ir vyrų krepšinio rungtynės tarp LSK žaibo ir Chicagos LSK Aro.

Kaip banketas - vakaras, taip ir sportinės varžybos bus pamargintos įvairiomis staigmenomis.

Reikia tikėtis, kad clevelandiečiai tikrai įvertins judriųjų sportininkų veiklą ir gausiai atsilankys bankete ir varžybose.

• **Cleveland Trust Co.**, kuri kas savaitę skelbia Dirvoje šiuo metu turi 71 skyrių. Tai didžiausia Ohio valstijoje. Dauguma skyrių yra Clevelande, bet paskutiniu laiku tolokai eina ir į priemiesčius. Cleveland Trust Co., po New Yorko ir Californijos bankų, yra taip pat JAV didžiausias. Apyvarta jau ne milijonais vertinama, bet pasiekė virš \$1,480,000,000. Ir 1960 metais buvo gauta virš 11 milijonų pelno. Iš jo apyvartos būdinga, kad, sakysim, vien paskolų per dieną visi skyriai išduoda \$3,900,000 sumai.

• **Stud. Algis Garka ir Adas Malėnas** Kalėdų atostogų metu buvo išvykę automobiliu į Floridą.

• **Lietuvių Salės Bendrovės šėrininkų** metinis susirinkimas šaukiamas sausio 27 d. Visiems šėrininkams kvietimai, su kandidatų į direktorius sąrašą, jau išsiunčinti. Negavusieji kvietimų (dėl galimų klaidingų adresų) šėrininkai prašomi kreiptis į direktorių: Lithuanian Hall Company, 6835 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio, arba telefonu: EX 1-1143.

Šiais metais į direktorius kandidatuoja 20 kandidatų. Renkama 9 direktoriai. Pasirinkimas geras. Šiuo metu direktorių sudaro: Zenonas Dučmanas (pirm.), Antanas Bukness, Ernestas Samas, Valerija Žitkutė, Aleksas Banys, Stasys Halaburdas, Povilas Šukis (klubo vedėjas) ir Edvardas Karnėnas. Klubo vykdomąjį komitetą sudaro: Jonas Apalnovitch, Frances Kancies, Jonas Virbalis ir Stasys Mačys. E. K.

• **Eug. Beržinskienė**, atostogų praleisti, išvažiavo į Los Angeles.

• **Išnuomojama kambariai** su baldais, virtuve ir atskiru įėjimu. Skambinti EN 1-5315.

• **4 mieg. Ranch stiliaus, 6 metų senumo namas.** 2 mieg. ir vonia pirmam aukšte. Gaso šildymas, rusys, dvigubas garažas ir dvigubas sklypas. Netoli Naujosios lietuvių parapijos. Tik \$4500 įmokėti.

Lakeland Realty Co.
KE 1-6681 IV 1-8088 (7)

GERI NAMAI

Dviejų šeimų 5-5, garažas, dideli kambariai, prie pat Naujos parapijos.

Plytinis 4 miegamųjų vietos šeimos, naujas karšto vandens šildymas, netoli Naujos parapijos.

3 miegamųjų šv. Jurgio parapijos rajone. Labai gerame stovyje. Nori tik \$10,800. Galite pirkti su mažu įmokėjimu.

Dvi krautuvės ir butas, mūrinis, beveik naujas pastatas E. 200 gt., gerame biznio rajone.

Labai geras 5-5 Eddy Rd. rajone.

Norintieji pirkti ar parduoti prašomi paskambinti: IV 1-6561 arba MU 1-2154 Juozas Mikonis — Realtor EAST SHORE REALTY 780 E. 185 gt.

JUBILIEJINIS KONCERTAS BOSTONE

Bostono lietuvių šv. Petro parapijos choras, minėdamas savo gyvavimo 50 metų sukaktį, surengė tikrai gražų ir didelį koncertą žinomoj Jordan Hall salėj. Aišku, sunku būtų tokio pobūdžio koncertą surengti, jei choras neturėtų tokio vadovo ir prityrusio dirigento, koks yra komp. Jeronimas Kačinskas. Šiame koncerte jis gražiai ir stipriai pasireiškė, kaip chormeisteris ir simfoninio orkestro dirigentas.

Koncerto programą sudarė G. W. Chadwicko simfoninis kūrinys Kalėdos, F. Mendelssohno Itališkoji simfonija (Nr. 4) ir Ch. Gounod šv. Cecilijos Mišios (Messe Solennelle). Gaila, nebuvo pagrota žadėtoji mūsų bičiulio komp. J. Bavičchio Koncertinė uvertiūra (matyt, orkestras jos nepajėgė įveikti). Koncerto solistai buvo jau plačiai pagarsėję chigagiečiai Dana Stankaitytė, Stasys Baras ir Jonas Vaznelis.

Melrose simfoninis orkestras, kurio dirigentas šiuo metu yra komp. J. Kačinskas, yra gana senas, bet tik muzikos mylėtojų orkestras. Atrodo, J. Kačinkso

• **Vasario 16 Gimnazijai** remti būrelio Nr. 80 nariai per 1960 metus aukojo:

14 dol. Juozas Sniečkus; po 13 dol.: Alg. Dailidė, A. Mikoliūnas, J. Žemaitis; po 12 dol.: J. Baranauskas, V. Biliūnas, V. Barionis, O. Čepukaitienė, V. Čepukaitis, St. Grybauskas, J. Ignatavičius, Pr. Mainelis, K. Morkūnas, V. Morkūnas, V. Senkus, J. Sirutis, V. Skirpstas, A. Spirikaitis, K. Talat-Kelpša, G. Žebertavičius; 10 dol. S. Pladys; po 8 dol.: G. Rydelis, J. Žagarskas; po 7 dol.: Pr. Blumentalienė, K. Budrys; po 6 dol.: P. Ališauskas, E. Karnėnas; po 3 dol.: J. Liuleikis, Em. Skujenieks, J. Virbalis; po 2 dol.: Pr. Marcinkevičius, Pr. Židonis ir 1 dol. P. Zigmantas.

Visiems aukotojams šelpiamosios mokinės ir gimnazijos vadovybės vardu nuoširdus acii.

Ant. Mikoliūnas, būrelio vadovas

Išnuomojama ofiso vieta iš 3 kamb., antram aukšte. Ideali vieta daktarui, real estate ar draudimo biui. 7008 Superior Ave. Šaukti: F. James, EN 1-1965 arba SW 1-3111 (i. a.)

pasirinkimas dirigentu Melrose orkestrui bus itin naudingas, nes mūsų šis kompozitorius turi gerą skonį, moka kantriai dirbti ir muzikinių laimėjimų siekti. Jau ir šiame koncerte gana sunkų Chadwicko simfoninį kūrinių orkestras pagrojo sklandžiai ir įspūdingai. Be vieno kito šurkštesnio garso atskirose instrumentų grupėse, Melrose simfoninis orkestras gerai pagrojo ir Mendelssohno Itališkąją simfoniją, klusniai sekdamas dirigento lazdele, atkurdamas apstūdinto muzikinių spalvų. Sklandžiai orkestras pritarė ir Ch. Gounod Mišioms, nors kai kur forte ir fortissimo galėjo būti ne tokie aštrūs. Aplamai, Melrose simfoninis orkestras yra didelis ir simpatingas vienetas, kurio meninis lygis neabejotinai kils, jeigu ilgesnį laiką su juo padirbės komp. J. Kačinskas.

Ch. Gounod yra tas pats prancūzų kompozitorius, kurio operas Faustą ir Romeo ir Juliją Nepr. Lietuvoj mes buvom labai pamėgę. Šv. Cecilijos Mišias jis sukūrė 23 metais vėliau už Faustą. Tai yra didelis, sudėtingas ir nelengvas muzikos kūrinys, pastaruoju metu bent Amerikoje rečiau testatomas. Tuo požiūriu šv. Petro parapijos choras, pasirinkdamas tas mišias savo jubiliejiniam koncertui, Bostono muzikiniam gyvenime, kuris yra gyvas ir įvairus, sudarė kai kurią sensaciją.

Komp. J. Kačinskas savo chorą, turintį apie 70 dalyvių, muzikinių požiūriu paruošė labai gerai, Choras, be vienos pažemintos frazės, be vieno kito fortissimo sunkiau išreiškiamo aukšto garso, visas Mišias pagiedojo švariai, ritmingai, stropiai ir taikliai sekdamas dirigento lazdele. Toks choro giedojimas jubiliejiniam koncerte turėtų būti jo visų dalyvių džiaugsmas ir pasididžiavimas. Ir visiems Bostono lietuviams yra tikras malonumas, kad šia proga šv. Petro parapijos chorą šiltai ir palankiai įvertino didieji Bostono laikraščiai.

Solistai Dana Stankaitytė, Stasys Baras ir Jonas Vaznelis pasireiškė tik Gounod Mišiose, pagiedodami po vieną kitą frazę solo ir po vieną kitą gabaluką tercetu. Iš solistų mažiausiai teko pasireikšti bosui J. Vazneliui, Tai nebuvo tiek, kiek šia proga iš jų laukė Bostono lietuvių. Gal todėl kai kam atrodė, kad vietoj Mendelssohno simfonijos, reikėjo leisti solistams padainuoti bent po porą operinių arijų, palydint tam pačiam Melrose orkestrui. Tuo labiau, kad šalia bostoniečių pamiltoto Stasio Baro, D. Stankaitytė ir J. Vaznelis Nauj. Anglijoje pasirodė pirmą kartą. Jei taip būtų buvę padaryta, bent dvasiniu atžvilgiu, ir kelionė iš Chicagos į Bostoną gal jiems būtų atrodžiusi "pelin-gesnė".

Minima solistų trijulė, prijungus prie jų Alę Kalvaitę su Aid. Stempuziene ir Al. Brazil, sudarė pagrindinį sąstatą Verdi Trubadūro, kuris buvo pastatytas Chicagoj. Kaip žinom, ta proga apie juos mūsų spaudoj buvo pasakyta perregimai subjektyvių kritikos žodžių. Jeigu sakom, kad kritika yra reikalinga, tai taip pat turėtumėm regėti tą nesunkiai įžvelgiamą tiesą, kad Chicagos liet. operos pastatymų didžiausias ir daugiausia širdį guodžiantis meninis laimėjimas yra tie jaunieji tremty ir emigracijos išaukę solistai, kurie, dirbdami įmonėse ar raštinėse, aukodami savo poilsio valandas, tikrai gražiai ir garbingai tęsia liet. operinio dainavimo tradicijas. Jeigu jų nebūtų, tai ką mes šiandien turėtumėm? Daugumas mūsų vyr. kartos operos solistų jau pasitraukė iš scenos, o tie, kurie dar bando viešai dainuoti, turbūt, jau ir patys supranta, kad jie jau nebeįtelpa nei į tą klasę, nei turi tos dainavimo formos, kurią turėjo prieš kelio metų. Deja, tokia yra scenos menininkų lemtis...

Pasakyti žodžiai rodo, kad D. Stankaitytė, St. Baras ir J. Vaznelis Bostono buvo labai laukiami, neslepiant tam tikro smalsumo. Ir malonu tarti, kad D. Stankaitytė savo išore, laikysena scenoje ir ypač savo dainavimu, kiek iš to pasireiškimo Gounod Mišiose galima spręsti yra aukšto meninio lygio dainininkė. Jos balsas -- lyrinio atspalvio drama-

tinis sopranas -- yra malonaus ir šilto tembro, lygus ir lengvai valdomas nuo apačios iki viršūnių. Lauksim, kada ji Bostone galės pasireikšti visu savo pajėgumu.

St. Baras -- ne svečias Bostono. Čia jis jau turi gerą vardą ne tik lietuvių, bet ir amerikiečių tarpe. Daugiausia giedojimo turėjęs Gounod Mišiose, lengvai valdomu, galingu ir gražaus tembro tenoru atlikęs savo partiją, jis pasirodė tebesąs dainavimo meno aukštumose. Kol St. Baras pajęs tą dainavimo lygį išlaikyti, mes negalėsime nuogastauti, kad tenoro neturim.

J. Vainznelio padainuotos muzikinės frazės Gounod Mišiose parodė, kad jis turi ne tik puikų sceninį ūgį, įspūdingą sceninę laikyseną, bet ir gryną gražaus tembro bosą. Dirbdamas Chicagos Lyric operoj, jis neabejotinai auga ir stiprėja. Jau dabar jis yra tas, kuris užpildo spraga, iš scenos pasitraukus Ip. Nauragiui.

The Boston Globe, daug skaitytojų turintis Bostono dienraštis, apie mūsų solistus savo muzikos kritiko Cyraus Durgino žodžiais taip atsiliepė: "Solistai taip pat darė malonų įspūdį, nes visitrys turi plataus skambesio balsus, visi dainuoja muzikaliai, Kas dažnai yra nepaprasta tarp solo balsų, p-lė Stankaitytė, ponai Baras ir Vaznelis parodė puikų tonų žvilgesį."

Jubiliejiniam koncertui rengti komitetą sudarė gausus būrys Bostono liet. visuomenės veikėjų. To K-to garbės pirmininkas buvo prel. Pr. Virmauskis, o pirm. kun. Jonas Žurmonskis. Komitetas atliko tikrai gražų ir garbingą darbą, surengdamas tokio masto koncertą geroj Bostono koncertinėj salėj. Vaizdžiau tariant, puiku, kad parapija išėjo anapus parapijinių ribų.

St. S.

PIRMASIS ŠIŲ METŲ SUBATVAKARIS

Pirmasis š. m. kultūrinis subatvakaris rengiamas ALTS-gos Bostono sk. namuose, 484 4-th str., So. Bostone, įvyks sausio 21 d. 7 val. 30 min. vak. Programą atliks poetas F. Kirša, paskaitydamas vieną dalį iš savo satyrinės poemos Pelenai. Kaip žinom, tas kūrinys yra vienas stipriausių ir reikšmingiausių mūsų satyrinės poezijos.

Subatvakarių nuolatinių lankytojai, jų bičiuliai ir pažįstami, o taip pat viešnios ir svečiai nebuvočiai, maloniai kviečiami tame subatvakaryje gausiai dalyvauti.

Rengėjų K-ja rūpinasi, kad ir šis subatvakaris, kaip ir visi buvę, būtų jausmus ir malonus, būtų šilta poilsio ir atsigailinimo valanda.

MIŠRAUS CHORO METINIS BANKETAS

Liet. Mišraus Choro metinis banketas su menine programa ir šokiais, įvyksta sausio 22 d. 5 val. Lietuvių Pliečių Draugijos III-čio aukšto salėje. Kad pagermus choro veiklą ir jo pasitangas puoselėjant ir išlaikant mūsų lietuvišką dainą, Bostono ir apylinkių lietuviškoji visuomenė kviečiama gausiai parengti dalyvauti.

LIETUVIŲ KLUBAS ir SVETAINĖ

Lietuvių Svetainėje renkite lietuviškus parengimus, o poilsį praleiskite tarp savųjų Klube.

— Cleveland —

6835 Superior Avenue EX 1-1143

EAST CLEVELAND-EUCLID & SUPERIOR AVE.

SAVINGS EARN OPEN EVERY SATURDAY UNTIL NOON

4% SUPERIOR SAVINGS

ACCOUNTS INSURED TO \$10,000

HOME AND REMODELING LOANS

CORNER 68TH-SUPERIOR AVENUE

Už indėlius, įneštus iki sausio 20 d., nuošimčiai bus mokami nuo 1961 m. sausio 1 d.

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

J.S.AUTO SERVICE

Sav. J. Švarcas

1254 Addison Rd.
Cleveland 3, Ohio

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas. Motorų, stabdžių patikrinimas ir taisymas.

24 hours towing

Atidaryta nuo 8 val. ryto iki 7 val. vakaro.

Dienos telef.: HE 1-6352 Nakties tel.: LI 1-4611

LIETUVIŠKI SCRIAI, JUODA DUONA. AUKŠČIAUSIOS RŪŠIES RŪKYTI KUMPIAI. DESROS IR SKILANDŽIAI PIGIOMIS KAINOMIS GAUNAMI KRAUTUVĖJE

MARTHA & PETER LISAUSKAS

6409 56 ROAD, MASPETH 78, N. Y.

Telephone: TWaining 4-8087

Prekes siunčiame ir per paštą.

IŠKIRPKITE IR ATSIŪSKITE ŠI KUPONĄ

Prašau atsiųsti Nurodykit prekę

Nurodykit adresą: Name

No. Street City State

KAS IR KUR?

• Jaunimo Literatūros Konkurso dvi premijas po 150 dol., paskirtos už geriausią Konkursui pristatytą novelę "Prizmė" ir poezijos kūrinį "Netarti žodžiai". Atidarius vokus paaiškėjo, kad novelės autorė yra Liūda Germanienė, o poezijos — Dalia Kolbaitė. Abi laureatės yra iš Chicagos, kur sausio 8 d. įvyko iškilmingas premijų įteikimo vakaras. Konkurse dalyvavo daug jaunų autorių, kurių amžiaus vidurkis tarp 18-20 metų. Konkursą organizavo Akademinis Skautų Sąjūdis.

• Petru Vėbrai, Tautinės Sąjungos Chicagos skyriaus pirmininkui, Norvegian American Hospital (1044 N.

Francisko St., Chicago) padaryta sunki operacija. Ligoninėje guli Dr. J. Bartkaus priežiūroje.

• Jurgis Kaminskas, kilęs iš šiaulių, Benedikto ir Valerijos Kaminskų sūnus, šiemet baigė Pietų Californijos Universitetą, medicinos mokyklą ir gavo medicinos daktaro laipsnį. Išlaikęs San Franciske valstybinius egzaminus, jaunasis daktaras praktikuoja Los Angeles ligoninėje.

Kaminskų šeima, 1944 m. apleidusi Lietuvą gyveno Stuttgarte, Vokietijoje. 1949 metais atvyko į JAV. Pradžioje gyveno Baltimorėje, o vėliau pastoviai įsikūrė Los Angeles mieste.

• Pr. Michelevičius iš Chicagos, mokėdamas už prenumeratą atsiuntė ir \$5.00 auką.

DR. VYTAUTUI MELNYKUI,

liūdinčiam dėl sesers Onos mirties, gilią užuojautą reiškiamo

Juozas, Aldona ir Dalia
šulaičiai

BEATAI TRUMPAUSKAITEI,

jos myliuam tėveliui mirus, didžio liūdesio valandoje, nuoširdžiai užjaučiame

Juozas, Aldona ir Dalia
šulaičiai

Tauriam lietuviui ir buvusiam ilgamečiui
šiaulių Apskrities Viršininko sekretoriui

KAZIMIERUI TAMOŠAUSKUI

mirus Lietuvoje, ELIJĄ, LEONĄ, VYTAUTĄ ir
ALGĮ nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi

Vytautas Jonaitis
Julius Jasiūnas

Filisteriui

POVILUI BUDREIKAI

mirus, jo žmonai SOFIJAI, broliui JUOZUI ir
artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia

LST Korp! Neo Lithuania
Toronto Skyrius

MILITAI ir VINCUI APANIAMS,

jų motinai ir uošvei mirus, gilią užuojautą
reiškia

Eduardas ir Joana
Steponavičiai

Brangiai mamytei mirus,

MILITAI APANIENEI,

jos vyrui, vaikučiams ir artimiesiems reiškiamo
širdingiausią užuojautą

M. ir P. Žiliai

E. Simonaitis svečiuose pas klapėdiečius Toronte. Iš kairės: J. Bleizgys, E. Simonaitis, inž. B. Buntinas, E. Jankutė ir L. Tamošauskas.

• Kai kurios, jūrinėmis temomis dedamos šiame numeryje nuotraukos, panaudotos iš Lietuvos Pajūrio, leidžiamo Mažosios Lietuvos Bičiulių Draugijos.

• Neo Lithuania ir Taut. Sambūris Chicagoje, Dirvai paremti, per J. Našliūną atsiuntė \$10.00 auką.

• Clevelando auka invalidams 496,25 dol. Per Liet. Veteranų S-gos Ramovė Clevelando skyriaus išdininimą Antaną Mikoliūną gauta auka Lietuvos laisvės kovų invalidams sušelpiti — 496,25 dol. Skyriaus pirmininkui Antanui Jonačiui, birutietėms, ramovėnams ir visiems aukotojams clevelandiečiams nuoširdžiausiai dėkoja Lietuvos Laisvės Kovų Invalidų D-jos Valdyba.

NEŽINOMOJI DETROITE GERAI PASISEKĖ

Šio mėn. 7 d. Detroito lietuvių pripildė buv. lietuvių sveitinės salė ir stebėjo prancūzų dramaturgo Al. Bisson keturių veiksmų dramą "Nežinomoji", kurią rampos šviesoje parodė Detroito Dramos Mėgėjų Sambūris, režisuojant Z. Arlauskaitę -- Mikšienę. Dramos veiksmas su trumpomis pertraukomis užtruko apie tris valandas ir, reikia pripažinti, žiūrovai nenuobodžiavo. Visų dėmesys buvo įtemptas nuo pradžios iki pabaigos, nors jis pačių organizatorių buvo šiek tiek blaškomas, vaikščiojant pro šalutines scenos duris, taissant lempą, vykstant dramos veiksmui.

Žiūrovai pirmą kartą pamatė scenoje Ir. Putriūtį -- Elenos, Raimondą sužadėtinės rolėje, K. Ražauską -- Kosto Noelį rolėje, R. Bulotą -- Merivelį ir teismo sekretoriaus, Al. Karvelį -- Viktoro K. Nevasaitį -- teisėjo D. Lisauską -- antstolio, Al. Iljasevičių -- prokuroro rolėje. Matėsi, kad jie scenoje dar naujokai bet duoda gerų vilčių ateičiai. Ypačiai gerą įspūdį darė Al. Iljasevičius, Al. Karvelis, K. Nevasaitis ir K. Ražauskas. Jie pakankamai gerai suprato savo vaidmenis ir parodė pajėgumą įsigyventi.

Iš scenoje pažįstamųjų: St. Geldauskas, atlikęs Ričardo Montando vaidmenį, buvo klieknarungis, bet savo vaidmenį atliko be užsikirtimų. Al. Gladkauskas daktaro Sehelio ir Raimondo rolėse buvo natūralus, o gindamas savo motiną -- labai puikus; Ir. Laurinavičienė, šeimininkės Rozės vaidmenį, jautėsi scenoje laisvai, savo vaidmenį atliko be priekaištų; V. Žebertavičius, neaiškaus tipelio Laroko vaidmenį, savo rolę atliko kaip senas profesionalas aktorius nepalikdamas jokios spragos priekaištams; Al. Pesys Pirasaro rolėje buvo labai geras, vaidmenį atliko meisteriškai ir Ir. Šulcaitė, atlikdama Felicijos rolę, darė gerą įspūdį.

Jei čia, išvardinęs "Nežinomosios" veikėjus, sustočiau, tai būtų žiūrovai, skaitydami šį mano trumpą apibūdinimą, pasakyti: "O dramblio ir nepastebėjo". Taip būtų visai teisūs. Bet, mielas skaitytojau, tą "dramblį" kuri vadinas Rasa Lisauskaitė, žavėtinai atlikusi Žaklėnos vaidmenį, kaip desertą.

Lietuvos Pajūriui vieneri metai

Šiais laikais išleisti naują lietuvišką laikraštį ar žurnalą, yra ir drąsu, ir labai rizikinga. Paskutiniųjų

dešimties metų bėgyje iš pasirodžiusių perijodinių "naujokų", ne vienas jau yra dingęs. Nėra labai stiprūs ir kai kurie dar gyveną laikraščiai ar žurnalai. Ne tik skaitytojų, bet ir bendradarbių stoka slegia nekuriuos mūsų periodinius spaudinius. Visi sutinkame, kad tų leidinių perdaug, o jiems lėšų ir darbo jėgų mažai.

pasilikau pabaigai. Toji mergaitė, kuri detroitiškiam scenoje pasirodė tik antrą kartą, savo vaidybą pralenkė visus palikdama nebeišnykstantį įspūdį.

Bendrai, Nežinomosios pastatymu, rodos, visi žiūrovai buvo patenkinti.

Šio mėn. 14 d. Detroito Dramos Mėgėjų Sambūris vaidins Clevelande.

VĖLIAVOS PAŠVENTINIMAS

Šio mėn. 14 d. St. Clemens salėje (25-jį prie Michigan Ave.) Dariaus - Girėno Klubas iškilmingai šventina klubo vėliavą ir rengia šaunias krikštynų vaišes. Kviečia visus Detroito, Windsoro ir apylinkės lietuvius šiose klubo iškilnėse ir vaišėse dalyvauti. Meninę programą dalį atliks St. Šilžio vedamas mergaičių choras. Pradžią 6 val.

K. Jurgutis

ir nuolatai kitiems dalinti". Galima tik džiaugtis, kad L. P. leidėjams šią Vydūno mintį pavyko įgyvendinti ir skaitytojams vaizdžiai perduoti.

Visi keturi pasirodę numeriai aiškiai byloja meile savo kraštui, savo žemei, ir savo jūrai. Vyr. redaktoriui A. Lymantui, atrodo, pavyko su kaupu užpildyti tą spragą, kuri buvo atsiradusi sustojus eiti Vak. Vokietijoje Keleiviui.

Nors neperdidelis savo formatu, bet gilus ir platus yra Lietuvos Pajūris. Čia randame daug politinių straipsnių, aprašymų iš Lietuvos pajūrio gyvenimo. Taip pat čia informuojama apie mažalietuvių gyvenimą ir jų veiklą plačiame pasaulyje. Laikraštis pilnas gerų, istorinės vertės, nuotraukų.

Gana platų skyrių čia turi jūrų skautai. Labai įdomiai veda "Ar žinai, kad"... skyrių Maž. Lietuvos istorikas M. E. Nauburas. Lietuvos Pajūryje ką nors įdomaus ras kiekvieno amžiaus mažalietuvis ir didlietuvis.

Naujas laikraštis gali būti tyru pavyzdžiu ne vienam, kad ir didesniame ir senesniame lietuviškame laikraščiui, tiek savo įdomiu ir įvairiu turiniu, tiek ir savo tauria dvasia.

Leidėjai, atrodo, tikisi ateityje savo naujagimį ir padažninti. Kiekvieno atveju naujam laikraščiui už pasirinktą gražų ir naudingą kelią priklausom mūsų visų pagarba.

• Lietuvos Pajūrį spausdina ofsetu Dirvos spaustuvė. Metinė prenumerata 1 dol. Garbės prenumerata 5 dol. Red. adresas: 5260 — 10th Ave., Rsm., Montreal, P. Q., Canada. Perlaidas ir čekius rašyti: "Lietuvos Pajūris", 7116 Cartier St., Montreal, P. Q., Canada.

V. Šarka

Vaidalai iš Čiurlionio meno galerijos Chicagoje suruošto trijų metų sukakties minėjimo ir lietuvių kolekcionierių meno parodos atidarymo. VIRŠUJE: Minėjimo pirm. Z. Kolba taria žodį. Prie stalo sėdi: Jonynai, gavę pirmą premiją už parodoj išstatytus paveikslus, Tėv. B. Markaitis S. J., konsulas dr. P. Daužvardis, dr. K. Drangelis, O. Jakubėnienė, gavusi III premiją, dr. J. Adamavičius, gavęs II premiją ir Stankūnai, gavę pagyrimo lapą. APAČIOJE: Dalis svečių, dalyvavusių minėjime.

V. Noreikos nuotraukos